

جمهوری اسلامی ایران

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه ی فاطمه الزهرا (سلام الله عليها) شهرستان آبادان

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان

تاثیر ماهواره بر ارزش و عقاید مردم

استاد داور:

جناب آقای عبد الرضا آغاجری

استاد راهنما:

سرکار خانم فیاضی

پژوهشگر:

آمنه محمد اصلیان

زمستان ۹۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جمهوری اسلامی ایران

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه ی فاطمه الزهرا (سلام الله عليها) شهرستان آبادان

تحقیق پایانی (کارشناسی)

عنوان

تاثیر ماهواره بر ارزش و عقاید مردم

استاد داور:

آقای عبد الرضا آغاجری

استاد راهنما:

سرکار خانم فیاضی

پژوهشگر:

آمنه محمد اصلیان

زمستان ۹۶

تحمیدیه

((الحمد لله الذى خلق السماوات و الارض وجعل الظلمات و النور ثم الذين كفروا بربهم
يعد لون))

((ستایش خدای یکتا راست که آسمان و زمین را آفرید، و روشنی و تاریکی را مقرر داشت .))

قران کریم،سوره الانعام،ایه ۱

تقديميه

تقديم به سرور زنان دو عالم، سیده نساء العالمين، شفيعتنا في يوم الدين، بنت المصطفى سيد المرسلين، زوجه على امير المومنين، فاطمه الزهراء (سلام الله عليها)

تقدیر و تشکر

ابتدا از خدای بزرگ که به من توان نوشتن این تحقیق را داد متشکرم و همچنین از خانواده ی خودم که مرا یاری کردند .

چکیده

موضوع تحقیق تاثیر ماهواره بر ارزش وعقاید جامعه است. ضرورت این تحقیق جلوگیری از تاثیرات منفی برنامه های ماهواره بر ارزش وعقاید افراد جامعه می باشد. هدف از این تحقیق دادن راهکارهای مناسب برای حفظ افراد و استفاده ی مثبت از رسانه ی تلویزیونی است. روش تحقیق کتابخانه ای و فیش نویسی است. در این تحقیق به اهداف ماهواره، شگردهای تبلیغی، هنری، غرب، آثار ماهواره و انواع برنامه های ماهواره ای اشاره شده است. برای جلوگیری از آثار سوء برنامه های شیطانی ماهواره پیشنهاد می شود که یک سری اقدامات درون مرزی از اطراف خود افراد جامعه ومسولان صورت بگیرد سپس اقدامات برون مرزی از طرف دولت علیه خود غرب انجام شود ...

کلید واژه : ماهواره، رسانه، فرهنگ، جامعه .

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱.....	مقدمه
بخش اول : مباحث مقدماتی	
فصل اول:	
۳.....	کلیات
۴.....	۱. تعریف و تبیین موضوع
۴.....	۲. اهمیت و ضرورت موضوع
۵.....	۳. اهداف و فواید موضوع
۵.....	۴. پیشینه موضوع تحقیق
۵.....	۵. سوالات تحقیق
۶.....	۶. پیش فرض های تحقیق
۶.....	۷. فرضیه ی تحقیق
۶.....	۸. مفاهیم و متغیرها
۷.....	۹. روش تحقیق
۷.....	۱۰. ساختار تحقیق
۱۲.....	۱۱. موانع تحقیق

فصل دوم: مفهوم شناسی.....	۱۳
تعریف لغوی و اصطلاحی ماهواره.....	۱۴
تعریف لغوی و اصطلاحی فرهنگ.....	۱۴
تعریف لغوی و اصطلاحی رسانه	۱۴
تعریف لغوی و اصطلاحی جامعه.....	۱۴
تاریخچه ماهواره.....	۱۵
مخاطبان ماهواره.....	۱۷
ویژگی ماهواره.....	۱۹
ماهواره و جهانی شدن.....	۲۰
ماهواره و مصرف گرایی.....	۲۱
رابطه جنگ نرم با ماهواره.....	۲۳
بیان مقام معظم (مدظله العالی) درباره ماهواره	۲۳

بخش دوم: اهداف ماهواره

فصل اول: نقش ماهواره در پیشبرد اهداف غرب.....	۲۶
مقدمه.....	۲۷
گفتار اول: اهداف فرهنگی	۲۷
۱-۱ بی توجهی نسبت به فرهنگ خودی	۲۸
۱-۲ خود باختگی فرهنگی	۲۹

۲۹.....	۱-۳ بی لیاقتی سرای حکومت ها.....
۲۹.....	گفتار دوم: اهداف اقتصادی.....
۲۹.....	۲-۱ تجمل گرایی و بسط روحیه مصرف گرایی.....
۳۰.....	۲-۲ سرازیر شدن کالاهای غربی و ایجاد نیاز کاذب
۳۰.....	۲-۳ وابستگی اقتصادی.....
۳۱.....	۲-۴ عدم ایجاد ظرفیت های مناسب در اقتصاد.....
۳۱.....	گفتار سوم: اهداف سیاسی.....
۳۳.....	۳-۱ فساد در سیاست.....
۳۴.....	۳-۲ منزوی کردن اسلام در صحنه های سیاسی.....
۳۴.....	۳-۳ سیاست گریزی نسل جوان.....
۳۴.....	گفتار چهارم: اهداف علمی.....
۳۸.....	۴-۱ عقب ماندگی علمی و صنعتی.....
۳۸.....	۴-۲ تیره نشان دادن آینده انقلاب.....
۳۹.....	گفتار پنجم: اهداف نظامی.....
۴۰.....	نتیجه گیری.....
۴۱.....	فصل دوم : انواع تقابل فرهنگ دینی و غربی.....
۴۲.....	مقدمه.....
۴۲.....	گفتار اول: تقابل در فرهنگ.....

۲-۱	کاهش نقش دولت ها در تسلط بر اتباع خود.....	۵۰
۲-۲	ایجاد تغییرات فرهنگی، اجتماعی، و روانی در میان ملت ها.....	۵۲
۲-۳	کاهش اهمیت مرزهای جغرافیایی.....	۵۲
۲-۴	افزایش آگاهی و ایجاد بحران های سیاسی.....	۵۳
۲-۵	کاهش نقش دولت در تصمیم گیری ها و افزایش نقش اتباع.....	۵۳
	نتیجه گیری.....	۵۴
	فصل دوم: شگردهای تبلیغی، هنری غرب برای نفوذ.....	۵۵
	مقدمه.....	۵۶
	گفتار اول: خبر و گزارش.....	۵۶
۱-۱	بزرگ نمایی واقعیت های کوچک.....	۵۶
۱-۲	انکار یا حذف بخشی از حقایق.....	۵۶
۱-۳	بیان یک حقیقت همراه با تجربه	۵۶
۱-۴	اظهار یک حقیقت و ترکیب آن با دروغ های گوناگون.....	۵۶
۱-۵	انتخاب واژه منفی برای یک حقیقت.....	۵۷
۱-۶	القای اندیشه های خاص.....	۵۷
	گفتار دوم: برنامه های ورزشی و تلویزیونی.....	۵۷
۲-۱	ترویج برنامه های ورزشی.....	۵۸
۲-۲	ترویج الگوهای لباس و رقص و آواز در ورزش.....	۵۸

۲-۳	بالا بردن ارزش ورزش کاران فاسد.....	۵۸
۲-۴	برهنه قرار دادن زنان	۵۸
۲-۵	هدف قرار دادن ورزش.....	۵۸
۲-۶	فیلم ها و مجموعه های تلویزیونی.....	۵۸
۲-۷	میزگردها و بمباران فرهنگی.....	۵۹
	نتیجه گیری.....	۶۰
	فصل سوم: انواع برنامه های ماهواره ای.....	۶۱
	مقدمه.....	۶۲
	گفتار اول: انواع برنامه های ماهواره و تاثیر آن ها.....	۶۲
۱-۱	برنامه ی فرهنگ های گوناگون.....	۶۲
۱-۲	برنامه های مبتذل اخلاقی.....	۶۲
۱-۳	تاثیر برنامه ماهواره بر ارزش و عقاید مردم	۶۳
۱-۴	تاثیر منفی برنامه های ماهواره ای بر خانواده.....	۶۴
	گفتار دوم: علل انحراف برنامه ی ماهواره ای.....	۶۶
۲-۱	دستیابی به اغراض سیاسی و اقتصادی.....	۶۶
۲-۲	جهانی کردن فرهنگ غربی و آمریکایی.....	۶۶
	نتیجه گیری.....	۶۶

بخش چهارم: راهکارهای جلوگیری از آثار سوء ماهواره

فصل اول: راهکارهای شخصی افراد در مقابله با برنامه های منفی ماهو.....	۶۹
مقدمه.....	۷۰
نتیجه.....	۷۳
فصل دوم : راهکارهای کلی افراد در مقابله با برنامه های منفی ماهوار.....	۷۴
مقدمه.....	۷۵
نتیجه.....	۷۸
نتیجه گیری کلی.....	۷۹
فهرست منابع.....	۸۰

مقدمه

در اینجا به مباحث مرتبط با ماهواره و چگونگی تاثیر آن بر جامعه اشاره شده و می‌کوشد تا به سؤالاتی همچون شناخت ماهواره به عنوان یک ابزار ارتباط جمعی رسانه ای، نحوه کار برد آن، شناخت کاربران و اهداف آنها در به کارگیری و جایگاه آن در سیاست بین الملل پاسخ گوید. همچنین در این راستا سعی شده ابتدا مفاهیم و ویژگی های ماهواره اهداف و آثار آن (مثبت و منفی)، برنامه های موجود در آن بررسی شود.

امیدواریم که با خواندن آن بتوان حقیقت کاربران آن و اهداف آنها از به کارگیری این وسیله ارتباطی برای خواننده روشن و واضح شود تا درگیر آثار سوء آنها نشود.

((و من الله التوفيق))

آمنه محمد اصلیان

زمستان ۹۶

بخش اول

مباحث مقدماتی

فصل اول

کلیات

۱. تعریف و تبیین موضوع:

هر ساله در عرصه علم و تکنولوژی جهان با پدیده های نوینی مواجه می شویم که علی رغم مفید بودنشان برای اجتماعات انسانی، مضراتی را نیز به دنبال دارند. از جمله این پدیده های نوین، پدیده های ماهواره ای است. که می توان استفاده مفید یا مضر داشته باشد. ماهواره ها به عنوان یکی از اساسی ترین و بنیادی ترین ابزار جنگ جنگ روانی در دست اجانب، این نقش حساس را ایفا می کند. و قابلیت هایی را که آنها دارند این است که با تحت پوشش قرار دادن کشورها آنها را به سان مرغی به دام انداخته و اسیر خود می کنند. این امواج سرطانی قمرها عامل بیماری روانی و مسخ افراد به خصوص قشر جوان و تنوع طلب و عقب نگه داشتن جوامع است. اینجاست که اهمیت شناخت ماهواره ها و تاثیرات روانی آنها و نیز مقابله اصولی با این پدیده ی انسانی را اشکار می سازد.

۲. اهمیت و ضرورت موضوع:

در واقع دشمن پس از پایان جنگ تحمیلی و ناکامی و شکست های پیاپی در رسیدن به اهداف شوم و شیطانی خویش در جنگ و قبل از آن، توان خود را بر این صرف نمود تا در فرهنگ ملی ایران را که ریشه در اعتقادات و باورهای آنان داشت مورد حمله قرار دهد از این رو براساس اصل رقابت بین نهاد ها تلویزیون جایگاه مهمی در هدایت و کنترل افراد جامعه به ویژه نوجوانان و جوانان را دارد لذا دشمنان را وا داشت تا با استفاده از این رسانه و به ویژه تلویزیون های ماهواره ای کابلی را، را که هم می تواند موجبات سعادت و هم گمراهی را به دنبال داشته باشد دست به تهاجم فرهنگی بزند. بنابراین به واسطه ی انفجار اطلاعاتی، نظام های سیاسی دشمن امواج ماهواره ای را به عنوان مهمانان ناخوانده، تمام حریم های خانوادگی را شکسته و خود را بر جامعه تحویل نمود.

۳. اهداف و فواید موضوع:

هدف از این تحقیق و بحث: بررسی سیر تاریخی پیدایش و مفاهیم مربوط به آن (ماهواره)، آشنایی با اهداف کشور هایی که این ابزار را در دست دارند. آشنایی و شناخت لازم از میزان تاثیر آن بر

روی ارزش و عقاید افراد جامعه، آثار منفی حاصل از آن، ایجاد حساسیت خاص نسبت به این ابزار، و مصون ماندن افراد از تاثیرات منفی آن و می باشد .

۴. پیشنهاد موضوع تحقیق:

اولین ماهواره ها در سال ۱۹۸۰ با ۱۲ هزار مدار تلفنی و تنها دو کانال تلویزیونی در مدار قرار گرفتند ماهواره های تلویزیونی به عنوان یک فرستنده پرقدرت در فضا عمل می کنند . و درست از همان زمانی که ماهواره ها فعالیت خود را آغاز کردند، بسیاری از کارشناسان حوزه های اخلاقی و اجتماعی در سراسر جهان نسبت به محتوای برنامه های آن هشدار داده و خانواده ها را از دیدن برنامه های آن منع کردند . برنامه هایی که به اعتقاد این کارشناسان جز براندازی بنیان خانواده ها، هدف دیگری ندارد .

۱. متفکر حسین، جنگ روانی، چاپ چهارم، انتشارات زمزم، تابستان ۱۳۸۷.
۲. فیروزی، عباس، مبانی جنگ نرم و ریشه یابی آن در تهاجم فرهنگی، چاپ اول، انتشارات شکوفه یاس، بهار ۱۳۸۹ .
۳. احمد زاده کرمانی، روح الله، باز اندیشی در فرهنگ و رسانه، چاپ اول، چاپخانه آرین، ۱۳۹۰ .

۵. سوالات تحقیق:

- سوالات اصلی:
- تاثیر ماهواره بر ارزش و عقاید مردم چیست؟
- سوال فرعی:
- اهداف ماهواره چیست؟
- آثار ماهواره چیست؟
- راکار های جلوگیری از آثار سوء ماهواره چیست؟

۶. پیش فرض های تحقیق :

ثابت شده است اکثر فیلم ها در برنامه های ماهواره ای هدایت شده از سوی غرب است برای تضعیف روحیه معنوی افراد به خصوص مسلمان ها و اینکه اکثر استفاده کنندگان از این وسیله یعنی ماهواره توانایی تشخیص شبکه های مثبت غیر غربی را ندارند و حتی بیشتر شبکه های به

ظاهر اسلامی موجود در آن در دست اجانب و غربی هاست و در صورت ایجاد شبهه در نزد افراد توانایی پاسخگویی به آن را ندارند .

۷. فرضیه ی تحقیق:

استفاده از ماهواره هرچند برنامه های مثبتی هم دارد در کل درست نیست و بر ارزش و عقاید افراد تاثیر دارد .

۸. مفاهیم و متغیرها:

ماهواره: دستگاهی که در مدار زمین ،ماه یا سیاره های دیگر قرار می دهند و از آن برای به دست آوردن اطلاعات مربوط به آن سیاره و یا انتقال اطلاعات مانند برنامه های تلویزیونی از جایی به جای دیگر استفاده می شود .

فرهنگ: مجموعه آداب و رسوم و هنرهای یک ملت .

رسانه: وسیله ای که اخبار و اطلاعات را به مردم می رساند .

جامعه: محل اجتماع مردم یک کشور است که دارای زبان و..خاص خود می باشد .

۹. روش تحقیق:

کتابخانه ای و فیش نویسی

۱۰. ساختار تحقیق:

مقدمه.

بخش اول : مباحث مقدماتی

فصل اول: کلیات

۱. تعریف و تبیین موضوع

۲. اهمیت و ضرورت موضوع

۳. اهداف و فواید موضوع

۴. پیشینه موضوع تحقیق

۵. سوالات تحقیق.

۶. پیش فرض های تحقیق

۷. فرضیه ی تحقیق

۸. مفاهیم و متغیرها

۹. روش تحقیق.

۱۰. ساختار تحقیق

۱۱. موانع تحقیق.

فصل دوم: مفهوم شناسی

تعریف لغوی و اصطلاحی ماهواره

تعریف لغوی و اصطلاحی فرهنگ

تعریف لغوی و اصطلاحی رسانه

تعریف لغوی و اصطلاحی جامعه

تاریخچه ماهواره

ویژگی ماهواره

ماهواره و جهانی شدن

باز اندیشی در فرهنگ و رسانه

ماهواره و مصرف گرایی

رابطه جنگ نرم با ماهواره

بیان مقام معظم (مدظله العالی) درباره ماهواره

بخش دوم: اهداف ماهواره

فصل اول: نقش ماهواره در پیشبرد اهداف غرب.

مقدمه

گفتار اول: اهداف فرهنگی

۱-۱ بی توجهی نسبت به فرهنگ خودی

۱-۲ خود باختگی فرهنگی

۱-۳ بی لیاقتی سرای حکومت ها

گفتار دوم: اهداف اقتصادی

۲-۱ تجمل گرایی و بسط روحیه مصرف گرایی.

۲-۲ سرازیر شدن کالاهای غربی و ایجاد نیاز کاذب

۲-۳ وابستگی اقتصادی

۲-۴ عدم ایجاد ظرفیت های مناسب در اقتصاد

گفتار سوم: اهداف سیاسی

۳-۱ فساد در سیاست

۳-۲ منزوی کردن اسلام در صحنه های سیاسی

۳-۳ سیاست گریزی نسل جوان

گفتار چهارم: اهداف علمی

۴-۱ عقب ماندگی علمی و صنعتی

۴-۲ تیره نشان دادن آینده انقلاب

نتیجه گیری

فصل دوم: انواع تقابل فرهنگ دینی و غربی

مقدمه.

گفتار اول: تقابل در فرهنگ

۱-۱ تقابل در فرهنگ پوشیدگی

۱-۲ تقابل در تفاهم و حفظ آرامش

۱-۳ تقابل در ایثار گری

۱-۴ تقابل در کمال جویی

گفتار دوم: تقابل در اخلاق

۲-۱ تقابل در رازداری

۲-۲ تقابل در عفاف زنان

۲-۳ تقابل در عشق

۲-۴ تقابل در شکوفایی استعداد

نتیجه گیری

بخش سوم: آثار ماهواره

فصل اول: اثرهای ماهواره بر جامعه

مقدمه

گفتار اول: اثرهای مثبت ماهواره های ارتباطی

گفتار دوم: اثرهای منفی ماهواره های ارتباطی

- ۲-۱ کاهش نقش دولت ها در تسلط بر اتباع خود
 - ۲-۲ ایجاد تغییرات فرهنگی، اجتماعی، وروانی در میان ملت ها
 - ۲-۳ کاهش اهمیت مرزهای جغرافیایی
 - ۲-۴ افزایش آگاهی و ایجاد بحران های سیاسی
 - ۲-۵ کاهش نقش دولت در تصمیم گیری ها و افزایش نقش اتباع..
- نتیجه گیری

فصل دوم: شگردهای تبلیغی، هنری غرب برای نفوذ

مقدمه

گفتار اول: خبر و گزارش

- ۱-۱ بزرگ نمایی واقعیت های کوچک
- ۱-۲ انکار یا حذف بخشی از حقایق
- ۱-۳ بیان یک حقیقت همراه با تجربه
- ۱-۴ اظهار یک حقیقت و ترکیب آن با دروغ های گوناگون
- ۱-۵ انتخاب واژه منفی برای یک حقیقت
- ۱-۶ القای اندیشه های خاص

گفتار دوم: برنامه های ورزشی و تلویزیونی

- ۲-۱ ترویج برنامه های ورزشی
- ۲-۲ ترویج الگوهای لباس و رقص و آواز در ورزش
- ۲-۳ بالا بردن ارزش ورزش کاران فاسد
- ۲-۴ برهنه قرار دادن زنان
- ۲-۵ هدف قرار دادن ورزش
- ۲-۶ فیلم ها و مجموعه های تلویزیونی
- ۲-۷ میزگردها و بمباران فرهنگی

نتیجه گیری

فصل سوم: انواع برنامه های ماهواره ای

مقدمه

گفتار اول: انواع برنامه های ماهواره و تاثیر آن ها

۱-۱ برنامه ی فرهنگ های گوناگون

۱-۲ برنامه های مبتذل اخلاقی

۱-۳ تاثیر برنامه ماهواره بر ارزش و عقاید مردم

۱-۴ تاثیر منفی برنامه های ماهواره ای

گفتار دوم: علل انحراف برنامه ی ماهواره ای

۲-۱ دستیابی به اغراض سیاسی و اقتصادی

۲-۲ جهانی کردن فرهنگ غربی و آمریکایی

نتیجه گیری

بخش چهارم: راهکارهای جلوگیری از آثار سوء ماهواره

فصل اول: راهکارهای شخصی افراد در مقابله با برنامه های منفی ماهواره

فصل دوم : راهکارهای کلی افراد در مقابله با برنامه های منفی ماهواره.

نتیجه گیری کلی

فهرست منابع

۱۱. موانع تحقیق:

الحمد لله مشکلی نبود .

فصل دوم

مفهوم شناسی

تعریف لغوی و اصطلاحی ماهواره

دستگاهی که در مدار زمین، ماه یا سیاره های دیگر قرار می دهند و از آن برای به دست آوردن اطلاعات مربوط به آن سیاره، یا اطلاعات هواشناسی یا انتقال اطلاعاتی مانند: برنامه های رادیو، تلویزیون، از نقطه ای از زمین به نقاط دیگر استفاده می کنند.

مجموعه ابزارهای دستگاہی شامل ریسور، آنتن بشقابی، ال. ان. بی، و مانند آن ها که برای دریافت تصاویر ارسال شده از شبکه های مختلف ماهواره ای استفاده می شود.^۱

تعریف لغوی و اصطلاحی فرهنگ

دانش، علم، معرفت، و در اصطلاح: ۱. مجموعه آداب و رسوم، ۲. مجموعه علوم و معارف و هنرهای یک قوم.^۲

تعریف لغوی و اصطلاحی رسانه

تاسف، حسرت، در اصطلاح: رسانه جمعی وسیله ای که اخبار و اطلاعات را به مردم می رساند مانند: رادیو، تلویزیون، روزنامه، مجله و شبکه های کامپیوتری، رسانه ی گروهی، رسانه همگانی.^۳

تعریف لغوی و اصطلاحی جامعه

جامعه (المجتمع) محل اجتماع مردم یک کشور (المجتمع القومي) یعنی اجتماع افراد یک ملت و زبان (المجتمع الانسانی) اجتماع مردمی که وابسته به هیچ طایفه و ملتی نباشند.^۴

تاریخچه ماهواره و تعریف آن

^۱. حسن، انوری، فرهنگ بزرگ سخن، جلد هفتم، چاپ اول زمستان ۱۳۸۱، انتشارات سخن تهران، ص ۶۵۷۰

^۲. محمد، معین، فرهنگ فارسی، جلد دوم، چاپ ۲۵، موسسه انتشارات امیر کبیر، تهران ۱۳۸۸، ص ۲۵۳۸

^۳. حسن، انوری، فرهنگ بزرگ سخن، جلد چهارم، همان، ص ۳۶۱۵

^۴. فواد، افرام البستانی، فرهنگ جدید عربی به فارسی، مترجم محمد، بندر ریگی، چاپ دوم، ۱۳۷۹، انتشارات حر با همکاری نشر سبحان، ص ۳۲۶۵

استعمارگران برای تسلط بر منافع مادی و معنوی کشورهای دیگر در هر زمان از ابزار و امکانات خاص آن دوران بهره می برند. در مرحله نخست، با لشکر کشی و حمله نظامی، کشور هدف غارت می شد. این دوران به استعمار کهن لقب یافته است.

هزینه ها و مشکلات این روش استعمارگران را بر آن داشت تا در اواخر قرن نوزدهم به شیوه دیگری روی آورند که بعد ها به استعمار نو مشهور شد. در این شیوه که انگلستان مبدع آن بود به جای حمله نظامی به سرزمین هدف از دست نشاندگان و نیروی مزدور برای تسلط غیر مستقیم بر کشور هدف استفاده می شد. کشور مهاجم با استعانت از مستشاران نظامی، اقتصادی و سیاسی، حاکمیت خویش را در کشور هدف تقویت کرده و به طور نامحسوس ذخایر ملی آن را در قالب قرار دادهای اقتصادی، چپاول کرده و آن کشور را به بازار مصرف خود تبدیل می کردند. تهی سازی فرهنگی و بومی کشور هدف، زمینه را برای ترویج اهداف و ارزش های کشور سلطه گر فراهم می کرد. این شیوه در کنار فواید، نقایصی داشت که استعمارگران را به کار بست شیوه دیگری به نام جنگ نرم یا تهدید نرم یا قدرت نرم سوق داد که از مصادیق آن در تلویزیون و رادیو و ماهواره است که در آن نیروهای مهاجم بر ترجیحات و گزینش های جامعه هدف تسلط یافته و بدون اطلاع جامعه هدف، آن را به نیروی مدافع کشور سلطه گر تبدیل می کند.^۱

از جمله هدف اصلی روش های شبکه ای در این جنگ اطلاعات و ارتباطات بر روی شبکه است؛ بنابراین اینترنت ها، مخازن و پایگاه های اطلاعاتی و سایت های کنترل و فرمان در این روش هدفند. روش های شبکه ای به دو روش تقسیم می شوند:

۱. دیجیتالی: از طریق فعالیت در فضای دیجیتالی به دنبال اختلال در ارتباط، سرقت اطلاعات یا اختلال در سامانه های مدیریت در شبکه های اینترنت هستند مثل حمله های هکری
 ۲. الکترونیکی: از طریق وسایل الکترونیکی مانند ماهواره، رادیو و تلویزیون اهداف کشور مهاجم را پس می گیرند یا به دنبال اختلال در این وسایل و امواج مربوطه شان هستند.^۲
- پس صنایع فرهنگی همچون سینما، انیمیشن، ماهواره، اسباب بازی و موسیقی از مهمترین ابزار در جذابیت، تاثیر گذاری فراوان و گستردگی، مخاطبان برای تغییر باورها، ارزش ها و رفتارهای جوامع هدف هستند.^۱

^۱ عبدالله، محمدی، پایه های فکری جنگ نرم، چاپ اول، ناشر انتشارات کانون اندیشه جوان، ص ۱۴ و ۱۳

^۲ همان، ص ۳۰

در ضمن طراحان این جنگ نه لزوما ژنرال های پادگان نشین، بلکه ممکن است پروفیسورهای کالج و دیارتمان های رسانه ای در دانشگاههای معتبر هر کشوری می باشند. در ضمن همان طور که گفتیم یکی از مصادیق این روش تهاجمی استفاده از وسیله یارتباطی همچون ماهواره است.^۲ ایده ساخت قمر مصنوعی احتمالاً به سال ۱۸۷۰ میلادی مربوط می شود. اولین قمر مصنوعی به نام اسپوتنیک یک، در ۴ اکتبر ۱۹۵۷ میلادی توسط اتحاد جماهیر شوروی به فضا پرتاب شد و از آن زمان به بعد تا کنون دهها قمر مصنوعی توسط کشورهای مختلف به فضا پرتاب شده است. ماهواره شکل دیگری از قمر مصنوعی است در تعریف ماهواره (satelete) آمده است: هرگونه شی ساخت انسان که به دور کره زمین، ماه و یا هر جسم فضایی دیگر گردش کند. ماهواره ها قمر های مصنوعی هستند که در مدار معینی به دور زمین گردش کرده و وظیفه ای ارتباطی بر عهده دارند.^۳

امروزه ماهواره ها به بخش مهم و عمده در زیر بنای ساختار ارتباطات و اطلاعات تبدیل شده اند به طوری که با اطمینان می توان هزاره سوم میلادی را قرن ماهواره نام نهاد. تکنولوژی ماهواره ها عاملی قوی برای تغییر و دگرگونی است. این تکنولوژی می تواند همچون ابزار مفیدی به انسان کمک کند. تا با استفاده از آخرین پدیده های علمی، زندگی دلخواه و آرمانی پر بار و پر تلاش داشته باشد.^۴

ماهواره ها علاوه بر وظیفه ی ارتباطی وظایفی در زمینه های هواشناسی، کشاورزی، زمین شناسی، جاسوسی، نظامی متفاوت دارند. در اواسط دهه ۱۹۶۰ میلادی ماهواره ارزش خود را به روشنی ثابت کرده و در زمینه های فوق کارایی خود را نشان دادند.^۵

اما ماهواره علاوه بر وظیفه مثبت ارتباطی انتقال دانش را دارد بدلیل سیستم جهانی کنونی حاکم بر رسانه ها که در اختیار آمریکا و قدرتهای غربی است اکنون ماهواره ابزاری نوین در انتقال مفاهیم ارزشی فرهنگ غرب محسوب می شود که هیچ حد و مرزی شناخته و تا درون خانه ها به راحتی نفوذ کرده، ماهواره ها اکنون با پخش مستقیم برنامه های تلویزیون های غربی بدون

^۱. همان، ص ۳۱

^۲. حمید، ضیایی پرور، جنگ نرم ویژه جنگ رسانه ای، چاپ چهارم، موسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین المللی ابزار

معاصر تهران، معاونت پژوهشی، ص ۱۳

^۳. عباس، فیروزی، مبانی جنگ نرم و ریشه یابی آن در تهاجم فرهنگی، چاپ اول، ناشر شکوفه یاس، ص ۷۳

^۴. حمید، ضیایی پرور، جنگ نرم ویژه جنگ رسانه ای، همان، ص ۱۲۹

^۵. عباس، فیروزی، مبانی جنگ نرم و ریشه یابی آن در تهاجم فرهنگی، همان، ص ۷۳

هیچ مزاحمتی، فرهنگ و ارزش های مورد نظر خود را که مخالف فرهنگ کشورهای جهان سوم به خصوص کشورهای مذهبی است به اذهان میلیون ها بیننده منتقل می کند.^۱

مخاطبان ماهواره

می دانیم که به فضا فرستادن یک ماهواره ی ارتباطی چقدر می تواند هزینه داشته باشد. تصور این که این همه هزینه جهت ارائه برنامه های متنوع و باب طبع جهان سوم تنها به خاطر حس بشر دوستانه آنان بوده و هیچ قصد و غرض دیگری ندارند. می تواند یک تصور واهی باشد.^۲ و همان طور که بیان شد، قدرت های استعماری با طرح های از پیش تعیین شده، با پخش برنامه های جهت دار، سعی دارند تا تنها سرمایه ملی باقیمانده جهان سوم را از آن خود نمایند. و وقتی پیشینه یک ملت از آنان گرفته شود، یعنی همه چیزشان به تاراج برده شده و در این صورت نیازی به یورش های نظامی یا توسل به قوای قهریه وجود ندارد.

با اشاعه برنامه های ماهواره ای و استیلای فرهنگی، استعمارگرا می توانند به اهداف شوم خود دست یابند. جالب اینجاست که این برنامه هاچنان متنوع و گسترده اند که برای هر قشری از اقشار جامعه می توانند دلپسند باشند. مثلاً قادرند با جدیدترین خبرهای علوم های مختلف، نظر اهل فن را جلب نمایند و با تازه های هنر، قشر وسیعی از هنرمندان را تحت تاثیر قرار دهند و... چنین تنوعی توانست در زمان کوتاه رخنه ای عظیم در جوامع مورد نظرشان ایجاد نماید.

این پدیده پیچیده انسانی، علاوه بر عالمان یک جامعه، عامی ترین افراد را نیز می تواند پشت جعبه جادویی تلویزیون میخکوب نماید. طبیعی است کاربردی که ماهواره برای یک پزشک یا یک هنرمند دارد، با استفاده یک فرد عامی تفاوت دارد.^۳

امروزه برخی از جوانان زمان زیادی از شبانه روز را به تماشای برنامه های ماهواره ای اختصاص می دهند و همین امر سبب سستی نظام بیشتر خانواده ها شده است. فرایند ارتباطات از راه دور و استفاده از ماهواره و دیگر رسانه های گروهی برای پخش امواج در سطح گسترده، شمشیری دو لبه است که می تواند پس آمد های مثبت و منفی را به دنبال داشته باشد.

^۱. همان، ص ۷۴.

^۲. حسین، متفکر جنگ روانی، چاپ چهارم، انتشارات زمزم هدایت، تابستان ۱۳۸۷، ص ۱۸۸.

^۳. همان، ص ۱۸۹.

برخی کارشناسان معتقدند امروزه جوانان وسایل ارتباط جمعی ساده، همانند تلویزیون ویا ویدئو را جوابگوی نیاز های خود نمدانند به همین علت همیشه به دنبال راهی هستند که با وسایل مختلف، با دنیای بیرون از خود در ارتباط باشند. برنامه های ماهواره ای زمینه ساز مفاسد اخلاقی و اجتماعی است و بیشتر از آن که برای نسل امروز وبه طور کلی مردم، مفید باشد، خطرناک ومضر است.

یک آسیب شناس اجتماعی درباره پیامدهای ماهواره بر روی جوانان می گوید: ((با وجود اینکه برنامه های ماهواره ای محتوای علمی و آموزنده نیز دارد، امروزه بیشتر جوانان، ماهواره را برای استفاده از برنامه های علمی آن انتخاب نمی کنند و بیشتر تمایل به دیدن برنامه هایی دارند که آنها را در رسانه های داخل کشور نمی یابند ودر واقع به خاطر برنامه های مبتذل و مستهجن، از ماهواره استفاده می کنند که زمینه انحراف و سقوط اخلاقی در این برنامه ها برای قشر جوان بسیار زیاد است.))^۱

الگو گزینی نوجوانان وجوانان ایرانی از رسانه های تصویری در دهه های اخیر توجه پژوهشگران روانشناسی را نیز به خود جلب کرده است. طبق آمار، در سال ۱۳۷۷ از جمعیت ۶۷ میلیونی کشور، حدود ۳۵ درصد نوجوانان وجوانان به تلویزیون ماهواره ای دسترسی داشته و روزانه بین دو تا سه ساعت برنامه های این تلویزیون را تماشا می کردند. بالاترین میزان بهره مندی، روزانه ۴/۵ ساعت وپایین ترین آن روزانه ۱ ساعت برآورد شده است.

طبق آمار، ۷۳ درصد از جوانان مراکز استان ها به راحتی به ماهواره دسترسی دارند. جوانان تهرانی در استفاده از ماهواره رتبه نخست را دارند وپس از آن جوانان شهر ها وروستاها چهار محال بختیاری و آذربایجان، رتبه های بعدی را کسب کرده اند. خوزستان، سیستان وبلوچستان، یزد، خراسان و اردبیل در رتبه های بعدی کاربران ماهواره قرار می گیرند.^۲

ویژگی های ماهواره

^۱. محمد، سقازاده، حمزه، کریم خانی، آسیب شناسی نسل جوان هجوم خاموش، چاپ هشتم، چاپ توحید، ناشر عطر

یاس، ص ۴۰

^۲. همان، ص ۳۹

۱. دسترسی بخش خصوصی به تصاویر ماهواره ای، از یک سو، به ایجاد کانون های جدید قدرت یا حداقل انتقال، بخشی از قدرت دولت ها به شرکت ها انجامیده است، و از سوی دیگر، این شرکت های خصوصی را قادر ساخته است، تصاویر ماهواره ای خود را در اختیار بازیگران کشوری یا غیر کشوری در عرصه بین الملل قرار دهد و آنها را قادر سازد با استفاده از تصاویر ماهواره ای، فعالیت دیگر کشورها را زیر نظر داشته، احیاناً آنها را منتشر سازند یا بر آن تاثیر بگذارند.^۱

۲. شکی نیست که تصاویر ماهواره ای که اغلب از دقت، وضوح و شفافیت فراوانی برخوردارند، دارای آثار مثبتی است، ولی جاسوسی صنعتی، جمع آوری اطلاعات غیر مجاز، طراحی حملات تروریستی، و یا عملیات نظامی از آثار منفی تصویر برداری هوایی است. دسترسی گروه های تروریستی فرهنگی و فیزیکی، به این تصاویر کار مشکلی نیست؛ زیرا، بخشی از ماهواره ها، در اختیار بخش خصوصی است. و هرکس و یا هرگروهی که بتواند بهای تصاویر را بپردازد، می تواند به این تصاویر دست یابد.

۳. چون تصاویر ماهواره ای امتیازات قابل توجهی را در اختیار می گذارند، کشورها و شرکت ها مایلند از آن برای گمراه، خراب و فساد کردن رقبا و مخالفان محلی، کشوری، منطقه ای و جهانی استفاده کنند، و یا مدیریت بحرانهای اجتماعی را با ارائه اطلاعات غلط با مشکل مواجه نمایند. البته تلاش برای کنترل و محدود کردن دسترسی به تصاویر ماهواره ای، اگر چه غیر ممکن نیست، ولی کاری بس مشکل است. شاید به آن علت که فناوری ماهواره ای بیش از آن که در اختیار جهان سومی ها باشد، در دست های جهان اولی هاست.

۴. تحلیل و تفسیر تصاویر ماهواره ای نیز کاری مشکل است. حتی ارائه آموزش های کاربردی ماهواره که از سوی غربی ها انجام میگردد، با دست کاری مغرضانه صورت می پذیرد. بنابراین، تحلیل گران ماهواره ای کم علم و کم تجربه شرقی تا بتوانند از اطلاعات ماهواره ای، اطلاعات درست استخراج کنند، به سال ها زمان نیاز دارند، به علاوه معلوم نیست، به این فناوری که به شدت از سوی غرب صیانت می شود، دست یابند. آنها نیازمند آموزش های طولانی هستند. البته نقش تجربه در افزایش کار آمدی تحلیل گران تصاویر ماهواره ای، نباید نادیده گرفته شود.^۲

^۱. مرتضی، شیرودی، جهانی سازی در عرصه فرهنگ و سیاست، چاپ اول، چاپ سپهر، ناشر زمزم هدایت، زمستان

۱۳۸۶، ص ۳۳ و ۳۴

^۲. همان، ص ۳۴

ماهواره وجهانی شدن

یکی از اهداف ماهواره در واقع همان جهانی شدن و یکی شدن تمام کشور های جهان یا در واقع دهکده جهانی است .

محمد رثوف مرادی (۱۳۸۶) اینگونه می نویسد که با آن که طی دو دهه اخیر درباره پدیده جهانی شدن صدها کتاب و مقاله پژوهشی و ترویجی در سراسر جهان و در سطوح و اشکال گوناگون منتشر شده و چند صد همایش و نشست بر آن برگزار گردیده است، صحبت از این پدیده هنوز از تازگی و اهمیت فوق العاده برخوردار است، شاید مهمترین نشانه برای برخورداری این موضوع از اهمیت عدم توقف روند انتشار وسیع کتب و مقالات و همچنین برگزاری همایش ها و نشست های گوناگون در باره جهانی شدن در سراسر جهان باشد . در واقع، جهانی شدن (چه آن را یک پدیده مثبت در نظر بگیریم و چه منفی) در ابتدای راه است و هنوز بسیاری از مردم در انتظار ظهور آثار جدید آن در زندگی خود هستند . شکل اغرق شده ای از این تاثیر را می توان در خیال پردازی هایفیلم سازان یا رمان نویسان غربی درباره آینده جهان مشاهده کرد که خصوصا در دهه گذشته جزء سوژه های رایج فیلم ها و رمان ها به شمار می رفته است .

اگر بخواهیم جهانی شدن را خیلی ساده توضیح دهیم، بهترین روش صحبت کردن درباره علائم محسوس آن است . در حال حاضر، بخش عمده ای از مردم جهان به سهولت به شبکه اینترنت دسترسی دارند و به جزء لاینفک زندگی بخش قابل توجهی از مردم جهان تبدیل شده است . این شبکه که کمتر از سه دهه از عمر آن می گذرد، قادر است با بهره گیری از فناوری های پیشرفته اطلاعاتی، علاوه بر ایجاد ارتباط لحظه ای میان افراد در اقصی نقاط جهان، امکان تبادل حجم وسیعی از اطلاعات را میان آنها فراهم کند . همچنین همانطور که در اول متن اشاره کردیم ظهور نزدیک به ۱۵ نوع ماهواره که کمترین آنها ماهواره های ارتباطی است . در حال حاضر از علایم مهم برای درک پدیده جهانی شدن از سوی بخش قابل توجهی از مردم جهان به شمار می رود . ماهواره های ارتباطی به هود فناوری های پیشرفته اطلاعاتی و ارتباطی علاوه بر انتقال لحظه ای امواج مخابراتی به سراسر جهان و کمک فراوان به گسترش شبکه اینترنت، امواج هزاران شبکه رادیویی و تلویزیونی را نیز به دور دست ترین نقاط منعکس می کنند که از جمله مهمترین

کارکردهای این شبکه ها ارائه حجم وسیع اطلاعات به روز و متنوع از نقاط گوناگون جهان به نقاط دیگر است.^۱

در واقع غرب از طریق رسانه های گروهی جهان گستر خود، به صدور تفسیر غربی از مدرنیته دست می زند. و آمریکایی ها به عنوان نماینده نیم کره ی غربی، به یمن ماهواره، فیلم های آمریکایی را هم زمان با هالیوود در روستا های جهان هم پخش می کنند، و این همان چیزی است که به حاکمیت تصویر معروف است، اما این تصویر گزینش می شوند، بهع شکل دلخواه تفسیر می گردند، بنا براین، اندیشیدن را از شخص می گیرد و جهان را به یک تماشایی تبدیل می کنند، تماشایی چون از طریق این تصاویر سانسور شده با جهان ارتباط برقرار می نماید، به تفسیری غیر واقعی از دنیا دست می یابد. مالکیت رسانه های گروهی در اختیار تعداد معدودی از ثروتمندان است، بنابراین، نباید تعجب کرد که پول داران آمریکایی شمالی، اتحادیه اروپا و ژاپن، هشتاد درصد قدرت خرید و سرمایه گذاری فرهنگی جهان را در اختیار دارند. به هر روی، غرب و به ویژه آمریکا، از طریق رسانه های گروهی، رویاهای هالیوود، افسانه های دسینی، فرهنگ لاس وگاس را جهانی کرده است.^۲

ماهواره و مصرف گرایی

مصرف گرایی و گسترش روز افزون اسراف و تبذیر از نتایج دیگر ماهواره و فرهنگ غربی است، چرا که نظام سرمایه داری غرب ماهیت گسترش طلب و گرایش جهانی برای کسب بازار تولید و مصرف دارد، بنابراین به دنبال این است که با کمک ایدئو لوژیا فرهنگ مصرفی و تغییر تصورات مردم از هویت و نیازهای خود، آنها را به مصرف کنندگان در خدمت فرآیند انباشت سرمایه تبدیل کند.

فرهنگ مصرف، مردم را تشویق می نماید بیش از نیازهای خود مصرف کنند. در این فرهنگ اصل بر این است که معنا و مفهوم زندگی یعنی مصرف کردن. اینگونه مرز میان مصرف برای

^۱ روح الله، احمد زاده کرمانی، باز اندیش در فرهنگ رسانه، چاپاول، چاپخانه آرین، نشر تهران چاپار، ص ۲۶۹ و ۲۷۰

^۲ مرتضی، شیرودی، جهانی سازی در عرصه فرهنگ و سیاست، همان، ص ۳۰ و ۳۱

تامین نیاز های زیستی و مصرف به مشابه یک شیوه زندگی فرو می ریزد و اکثر فعالیت های اجتماعی و سیاسی فرد به خرید و مصرف تنزل پیدا می کند.^۱

موج عظیم مصرف گرایی به هیچ حوزه ای محدود نمی شود و همه زوایای زندگی اجتماعی را در بر می گیرد. بنابراین هنر و معماری در تجارت ادغام می شود و موسیقی و فیلم به صورت صنایع پول سازی در می آیند و حتی تاریخ و جغرافیا نیز تحت عنوان گردشگری به عرصه خرید و فروش تبدیل می شود با جهان گیر شدن مصرف گرایی فرهنگ های عالی هم تنزل کرده و به صورت ابزاری برای ثروت اندوزی و فخر فروشی و شهرت در می آید. فرهنگ مصرفی جهان را تسخیر می کند و امر فرهنگی، اقتصادی می شود. با تبدیل و تعدیل طبقه بندی های فرهنگی نوعی همگونی فرهنگی شکل می گیرد. اقتصادی شدن فرهنگ، الگوها و روش های هویت یابی را نیز متأثر می کند. مصرف به منبع اصلی هویت و ابزار وجود تبدیل می شود. اینگونه است که فرد با خوردن و آشامیدن هویت می یابد.

این شیوه زندگی به شدت کشورهای جهان سوم را تهدید می کند، کشورهایی که اکثر مردم آنها متوسط یا فقیر هستند. با گسترش فرهنگ مصرفی درآمد کشورها و افراد به جای اینکه صرف سرمایه گذاری در امور زیر بنایی شود، صرف مصرف می شود. مصرف کالاهایی که خود منبع درآمدی برای کشورهای صنعتی است و این یعنی گسترش فاصله طبقاتی بین جهان سوم و جهان به اصطلاح پیشرفته که خود دور تسلسلی از وابستگی فرهنگی و اقتصادی و حتی سیاسی را پیش می آورد.

از طرف دیگر این کشورها برای تامین نیازهای مصرفی خود به وام ها و کمک های خارجی روی می آورند که این هم به دنبال خود بحران بدهی را پیش می آورد. بحث بعدی این است که در بسیاری از کشورهای جهان سوم مردم برای تامین نیازهای مصرفی خود زیر بار قرض های سنگین می روند تا بتوانند هویت مصرف گرایی خود را بروز دهند و این نوعی حقارت و عقده های فرهنگی را در این کشورها پیش می آورد. یعنی افراد، یعنی افرادی که می خواهند با وام و قرض و... زندگی مرفهی را تجربه کنند و فرهنگ مصرف گرایی برای کشورهای غربی هم زیان آوراست و انسان غربی را از هویت اصیل خود تهی و به موجودی حیوانی تبدیل می کند. و

^۱. روح الله احمد زاده کرمانی، باز اندیشی در فرهنگ. سیاست، همان، ص ۲۵۴

تمامی این امور از پیش آمد های مصرف گرایی ترویج شده در برنامه های موجود در شبکه های ماهواره ای است.^۱

رابطه جنگ نرم و ماهواره

امروزه با کوچک و پیچیده شدن جهان به واسطه رشد روز افزون وسایل ارتباط جمعی از قبیل اینترنت و ماهواره معادلات گذشته در تنظیم روابط بین کشورها تا حدود زیادی به هم خورده و جای خود را به معادلات جدیدی داده است؛ به گونه ای که به جای به کار گیری مستقیم زور، توجه قدرت ها به استفاده از قدرت نرم و ایجاد تغییرات از طریق مسالمت آمیز با به کار گیری شیوه های نوین مداخله در امور داخلی کشورها جلب شده است. در این دوران رسانه ها به مثابه ابزاری سیاسی برای اعمال سیاست های قدرتهای زور مدار به کار می روند و رقابتی جهانی در عرصه نبرد رسانه ای شکل گرفته است.

همچنین رسانه ها امروزه به عنوان دروازه ای هستند که از طریق آن فرهنگ به افراد منتقل می شود. توانایی تاثیر گذاری رسانه ها بر فرهنگ مخاطبان سبب شده است که قدرت های بزرگ از ابزارهای مختلف رسانه ای برای ربودن قلوب و اذهان و تغییر رفتار مردم کشور هدف به شیوه ای نرم استفاده نماید.^۲

بیان مقام رهبری (مد ظله العالی) در مورد فرهنگ و یادی مخفی برای انحراف آن از جمله ماهواره

ما فرهنگ را بستر اصلی زندگی انسان می دانیم؛ نه فقط بستر اصلی درس خواندن و علم آموختن.

فرهنگ هر کشور، بستر اصلی حرکت عمومی آن کشور است. حرکت سیاسی و علمی اش هم در بستر فرهنگی است. فرهنگ، یعنی خلیات و ذاتیات یک جامعه و بومی یک ملت؛ تفکراتش، ایمانش آرمانهایش، اینها تشکیل دهنده مبانی فرهنگ یک کشور است؛ اینهاست که یک ملت را

^۱ همان، ص ۲۵۵

^۲ مهسا، ماه پیشانیان، جنگ نرم مجموعه مقالات برگزیده همایش، چاپ اول، انتشارات زلال اندیشه، فروردین ۱۳۹۰

یا شجاع و غیور و جور و مستقل می کند . فرهنگ ،عنصر خیلی مهمی است . ما نمی توانیم از فرهنگ و رشد فرهنگی و پرورش فرهنگی صرف نظر کنیم .

فرهنگ هم مثل غلم است ؛فرهنگ گیاه خود رو نیست .همه آنچه شما از نشانه ها ومظاهر فرهنگی در جامعه خودتان و در هر نقطه ای از دنیا می بینید ،بدون تردید این بذر را دستی افشانده است . البته انسان بعضی از دست ها را می بیند ،اما بعضی از دست ها را نمی بیند ؛از داخل خانه ،تا درون مدرسه تا فضای خیابان ،تا رادیو و تلویزیون ،تا ماهواره ،تا تبلیغات جهانی ،تا اینترنت واز قبیل این چیزها. فرهنگ ،هدایت و پرورش دادن می خواهد ^۱ .

مقام معظم رهبری(حفظه الله):

ماهواره واقعا گنداب فسادی است که تیرهای زهر آگین خود را به سمت ملتها و کشورها هدف گیری می کند ^۲ .

^۱ .محمد، توکلی، گلبرگ امین، جلد چهارم، چاپ دوم، ناشر انتشارات نگین سبز، زمستان ۸۸، ص ۲۵

^۲ . تهیه و تنظیم مرکز تولید اندیشه و پاسخ گویی سازمان بسیج مستضعفین ،ماهواره یا دجالواره ،ویژه سرگرمی های تربیتی، ص ۵

بخش دوم

اهداف ماهواره

فصل اول

نقش ماهواره در پیشبرد اهداف غرب

در این فصل به اهداف ماهواره که در پیشبرد اهداف غرب کمک شایانی می کند اشاره کرد و سعی شده که اهداف ماهواره را در ابعاد مختلف و پیامدهای حاصل از آن ثابت شود.

گفتار اول : اهداف فرهنگی

تکنولوژی اطلاعات در کشور های جهان سوم، متأسفانه با دو مشکل بزرگ رو به روست. مشکل اول، این که اغلب به هنگام داوری درباره ابزار تکنولوژی، تجزیه و تحلیل نسبت هزینه به سود و یا سودمندی هزینه به کار گرفته می شود. در حالی که دانش انباشته و مترکم است و به طور کلی، پذیرای تعیین کمیت نیست. امروزه دیگر، نه می توان هزینه های گزاف را با اتکا به سودهای موهوم توجیه کرد و نه می توان حداقل هزینه را با ادعای سودهای کمیت ناپذیر پذیرفت. بلکه مسئله اینجا است که روش های سنتی تجزیه و تحلیل هزینه و سود؛ ممکن است دیگر کاربردی نداشته باشند.^۱

مشکل دیگر، موضوع تاثیر تکنولوژی جدید به خصوص ماهواره ها در زمینه های سنتی، اجتماعی و فرهنگی یک کشور است و شاید اشتباه بیشتر ساکنان کشورهای جهان سوم در این باشد که تصور می کنند، ماهواره ها تنها، نقش نقل و انتقال دهنده برنامه های تلویزیونی-آن هم از نوع سرگرم کننده و تبلیغاتی آن-را بر عهده دارند و با چنین پنداری، به این پدیده تازه علمی گاه با شک و تردید و گاه با ترس و وحشت و زمانی با خشم و نفرت می نگرند. در حالی که، امروزه ماهواره ها در زیر بنای ساختار ارتباطات و اطلاعات به بخش مهم و عمده تبدیل شده اند و هیچ کشوری را نمی توان از چنین پدیده هایی بی نیاز داشت.

بدیهی است، تاثیر تکنولوژی به زمینه های اجتماعی، سنت های تاریخی، فرهنگی و عقیدتی یک کشور، ویژگی های خاص هر یک از مردم آن با در نظر گرفتن سن، شغل و طبقه اجتماعی بستگی دارد. به طور کلی برخورد نخستین مابا یک مفهوم، یا مواجهه با تکنولوژی یا ماشین جدیدی که قبلاً با آن آشنا نبوده ایم و اکنون یک نوآوری تکنولوژی به حساب می آید، موجب ایجاد تاثیر در ما می شود. پس از دریافت و آگاهی، کنجکاوی ما تحریک می شود و ترغیب می

^۱. حمید، ضیایی پرور، جنگ نرم ویژه جنگ رسانه ای، همان، ص ۱۳۴

شویم که این پدیده تازه را کشف کنیم، طرز به کار گرفتنش را بیاموزیم، آن را لمس کنیم و با مهارت آن را به کار گیریم. از طریق این تاثیر است که اغوا می شویم و به داشتن و به کار بردن این تکنولوژی عادت می کنیم و کمی بعد، بدون هیچ کوشش اضافه ای به آن معتاد می گردیم و مانند هر عمل دیگری که با تکرار آموخته شود، در زمره عادات ما در می آید. عادی شدن ((تاثیر)) به علت تکرار آن ما را وا میدارد تا درباره عمر کوتاه تازه هایی که ما را احاطه کرده اند، اندیشه کنیم و دریابیم که هر پدیده جدید، پس از مدتی تازگی خود را از دست می دهد. آنچه تا دیروز ما را تحت تاثیر قرار داده بود، پس از گذشت یک سال دل آزرده می شود. یک تکنولوژی نو که در زمان خود می توانست ما را تکان دهد، به کار گرفته می شود و عادی می گردد، طرد و یا پذیرفته می شود. ما را احاطه یه اسیر می کند و هر چند به ندرت برای ما موجد مشکلاتی است، اما در اغلب موارد، ما را در حل مسائل یاری می رساند.^۱

در اینکه تکنولوژی ماهواره، یا هر تکنولوژی جدید دیگری عاملی قوی برای تغییر و دگرگونی است، جای هیچ گونه تردیدی وجود ندارد، اما این تکنولوژی می تواند همچون ابزاری مفید به انسان کمک کند تا با استفاده از آخرین پدیده های علمی، زندگی دلخواه و آرمانی و پر بار و پر تلاشی داشته باشد. ضمن اینکه اگر این ابزار، نا به جا و نادرست و یا با سوءنیت به کار گرفته شود، می تواند به صورت نیرویی ویران کننده و مصیبت بار عمل کند.

کشورهای جهان سوم، باید قبل از آن که به فکر مبارزه با تکنولوژی و یا جلوگیری از اشاعه آن باشد -چیزی که امکان پذیر نیست- باید به این امر بیندیشند که چگونه می توان به جا و مناسب از تکنولوژی جدید استفاده کرد و راه صحیح کاربرد از آن را به مردم آموخت و بدین ترتیب براین اعتقاد صحه گذارند، و برای ما که به خداوند بزرگ و خالق عالم هستی ایمان داریم، چنین باوری سهل و آسان است.^۲

۱-۱- بی توجهی نسبت به فرهنگ خودی

^۱ همان، ص ۱۳۵

^۲ همان، ص ۱۳۶

هریک از جوامع انسانی، فرهنگ خاص خود را دارند که طی سالیان متمادی در اثر خاطرات تلخ و شیرین در تاریخ زمین آنها شکل گرفته و به صورت فرهنگ آن سرزمین در آمده است که از آن به فرهنگ خودی تعبیر می شود. تا زمانی که فرهنگ خودی به حیات خود ادامه داده و قدرت هضم و دفع تازه های وارداتی را داشته باشد. هیچ گونه آسیبی نخواهد دید.

۱-۲ خود باختگی فرهنگی

حالت خود باختگی بیشتر ناشی از خود کم بینی و احساس حقارت در قبال پیشرفت و موفقیت های دیگران است. استکبار جهانی با دستیابی به علم و تکنولوژی پیشرفته، همواره چنین وانمود کرده که هر گونه پیشرفت و ترقی و تسلیم در برابر فرهنگ غرب است. با توجه به این تبلیغ های منفی، متأسفانه غرب توانسته در جوامع در حال توسعه پایگاه مناسبی برای خود ایجاد نماید. در این میان نباید بی تفاوت بود که ایران اسلامی که خود زمانی مهد تمدن و فرهنگ بود، از این حالت بی تاثیر نبوده و پویای خویش را تا حدودی از دست داده و به حالت انفعال در آمده است.^۱

۱-۳ بی لیاقتی سرا حکومت ها

قدرت و هیات حاکمه در یک کشور تاثیر چشمگیری بر فرهنگ آن جامعه دارد. اگر حکمرانان، فاسد و بی لیاقت باشند، صدمات جبران ناپذیری بر فرهنگ و ذخایر معنوی و مادی جامعه وارد می کنند.^۲

گفتار دوم: اهداف اقتصادی

۲-۱ تجمل گرایی و بسط روحیه مصرف گرایی

□.. احمد طهماسبی، شبیخون فرهنگی، چاپ اول، چاپ دانش، ناشر انتشارات یاقوت، ص ۵۹

۲. همان، ص ۶۰

یکی از آثار سوء ماهواره و برنامه های منفی آن از دید اقتصادی ترغیب ملتها ب مصرف هر چه بیشتر و آن هم مصرف کالاهای لوکس و غیر ضروری غربی است . اشاعه ی فرهنگ خرید از طریق برنامه های ماهواره ای از مهمترین اهداف استکبار جهانی به شمار می رود . چون این برنامه ها به طور مستقیم و غیر مستقیم حاوی تبلیغاتی هستند که نه تنها مردم را به خرید کالاهای تولیدی کشور های صنعتی ترغیب می کنند بلکه ارزشهای اقتصادی و بومی ملتها را نیز تحت الشعاع قرار می دهند. چرا که اگر تا دیروز مصرف به مقدار نیاز و یا کمتر مصرف کردن و یا استفاده از یک تولید تا آن جا که ممکن بوده به عنوان ارزش محسوب ، امروز یا بی اهمیت است و یا حتی ضد ارزش به حساب می آید .^۱

۲-۲ سرازیر شدن کالاهای مصرف غربی و ایجاد نیاز کاذب

سرمایه داران استعماری و صاحبان صنایع و تولید کنندگان غربی برای بازاریابی تولیدات خود به دنبال ایجاد نیاز کاذب در کشور های جهان سوم و به ویژه کشور های اسلامی می باشند . با کمال تاسف کشور ما نیز از این دسیسه در امان نبوده است .^۲

۲-۳ وابستگی اقتصادی

استکبار جهانی با سوءاستفاده از ضعف اقتصادی جمهوری اسلامی ، در آنان نفوذ کرده با نام پیشرفت و ترقی ، اقدام به رواج فحشاء و ابتذال کرده است . بنابراین نباید با وابستگی اقتصادی ، روزانه برای نفوذ فرهنگ ابتذال غرب بگشاییم . می باید برای حفظ استقلال فرهنگی ، علاوه بر توسعه فرهنگ جامعه ، از اقتصادی که امروز به عنوان یک حربه بزرگ برای تبیین سیاستهای فرهنگی و حتی سیاسی و اجتماعی به کار گرفته می شود ، غافل نشویم .^۳

^۱ عباس، فیروزی، جنگ نرم و ریشه یابی آن در تهاجم فرهنگی، چاپ اول، ناشر شکوفه یاس، بهار ۱۳۸۹، ص ۱۳۴

^۲ همان، ص ۱۳۵

^۳ همان، ص ۱۳۷

۳-۴ عدم ایجاد ظرفیت های مناسب در اقتصاد

منظور از ظرفیت های اقتصادی، سرمایه ها و پس اندازهای ملی است که به دنبال آن بتوان امکانات زیر بنایی در کشور ایجاد کرد.

به عنوان مثال برای رفع معضل بیکاری باید موقعیتهای شغلی ایجاد کرد. لازمه ایجاد موقعیتهای شغلی سرمایه گذاری است که سرمایه گذاری یا از طریق منابع خارجی مثل وام های خارجی تامین می شود که این روش مشکلاتی را هم به دنبال خواهد داشت. و همچنین وابستگی اقتصادی به دنبال دارد و یا از طریق پس انداز ملی تامین می شود که لازمه پس انداز ملی، مصرف به اندازه نیاز و اختصاص مازاد مصرف به سرمایه گذاری است.

با ترویج آهنگ مصرف و ایجاد روحیه مصرف گرایی در بین توده ها توان پس انداز جامعه را پایین آورده و به دنبال آن ظرفیت های لازم ایجاد نخواهد شد، که نتیجه آن بیکاری، تورم و بی ثباتی اقتصادی و فقر اقتصادی خواهد بود.

چرا که عدم ایجاد ظرفیت های اقتصادی کاهش تولید را به دنبال خواهد داشت و در نتیجه ی کاهش تولید، نیازهای اولیه جامعه تامین نخواهد شد و قیمت ها افزایش می یابد و به دنبال آن تورم ایجاد می شود.

از طرف دیگر کاهش سرمایه گذاری ملی هم زمان با افزایش جمعیت و آن هم افزایش جمعیت فعال نسبت به جمعیت شاغل، بیکاری را به دنبال خواهد داشت. کمبود اتوبان های بین شهری و فضای آموزشی مناسب، فضای تفریحی، ورزشی.... همه و همه نتایج کمبود و یا عدم ایجاد ظرفیت های اقتصادی است که خود معلول فرهنگ مصرف گرایی ملتها است.^۱

گفتار سوم: اهداف سیاسی

امروزه مقام و موقعیت یک کشور در جامعه جهانی و جایگاه آن در سلسله مراتب جهانی با قابلیت دیپلماسی رسانه ای آن کشور گره خورده است. اگر یک کشور بخواهد در عرصه بین المللی به جایگاهی رفیع دست یابد و نقش موثری ایفا نماید، باید بتواند دیپلماسی رسانه ای هماهنگ و موثری را به اجرا در آورد. به اعتقاد ((یوهان گالتونگ)) ((youhangaltong)) امروزه

^۱ همان، ص ۱۳۸ و ۱۳۹

دیپلماسی رسانه ای ((mediadiplomacy)) یکجزو پیوسته از ساختار قدرت جهانی در سیاست خارجی معاصر است، زیرا اصولاً وجود سلسله مراتب در روابط بین الملل حاکی از وجود برتری رسانه ای است. برتری نظامی نیز هنوز نقش مهمی را در ساختار قدرت جهان ایفا می کند، اما به همان اندازه تفوق در تکنولوژی ارتباطات نیز بر روی هویت ملی و تصویر بین المللی یک کشور تاثیر می گذارد. توانایی یک کشور در به کار گیری رسانه های بین المللی به منظور نشان دادن موقعیت و منزلت ((قدرت)) خود و یافتن جایگاهی مناسب در سلسله مراتب سیاسی جهان و در واقع ایجاد تصویر بین المللی مطلوب که حاکی از اهمیت ملی برتر آن کشور است، اهمیت بسیاری دارد.

اساساً جهت گیری سیاسی مسلط در یک جامعه بر روابط میان رسانه ها، دولت و ویژگی های دیپلماسی رسانه ای تاثیر می گذارد. موسسات رسانه ای در چار چوب پارامترهای اقتصادی، سیاسی و اجتماعی عمل می کنند و بدین ترتیب بازتاب سمبلیک عقاید فلسفی جامعه هستند. در نظام های سیاسی اقتدار گرا، مانند برخی از نظام های سیاسی در آفریقا و خاورمیانه، دولت ها گرایش دارند تا رسانه ها را تحت تملک بگیرند یا حداقل موسسات رسانه ای را مستقیماً کنترل نمایند. البته در چنین نظام هایی غیر طبیعی نیست که دولت ها رسانه ها را برای طبقه بندی و ارتقای سیاست خارجی به صورت باز مورد استفاده قرار دهند. چنین دولت هایی معتقدند که رسانه های خبری باید به طور باز و مستقیم به منافع کشور خدمت کنند، زیرا آنها محل های رسمی برای توسعه و ارتقای سیاست خارجی هستند. همان طوری که کشور های جوان برای ایجاد ساختار های پیوسته و ثبات سیاسی تلاش می کنند، نظام های رسانه ای مخالف راهبری کننده به سمت توسعه ملی نیستند.^۱

بحث کشورهای جهان سوم این است که عدم ثبات سیاسی و گسستگی اجتماعی که مشخصه آن شیوه های آمرانه است. ارثیه دوران استعمار می باشد. از طرف دیگر، در نظام های سیاسی آزاد، فرض بر این است که رابطه میان رسانه ها و دولت با گرایش های متخصصانه همراه می باشد. در این نظام ها، رسانه ها از نظر تئوریک به عنوان ناظر و رکن چهارم دموکراسی هستند و انتظار می رود که به نفع عموم بر فعالیت های دولت نظارت نمایند، بنابراین برای حفظ پیوستگی رسانه ها، دیپلماسی رسانه ای ماهیتاً احتیاط آمیز است.

^۱ حمید، ضیایی، جنگ نرم ویژه جنگ رسانه ای، همان، ص ۵۳

بسیاری از مخالفان امور رسانه ای و متخصصان سیاست خارجی معتقدند که غالباً توزیع قدرت مانع هدایت موثر دیپلماسی توسط دولت های غربی می شود . این ویژگی البته در اغلب ساختار های دموکراتیک و باز همچنین در دوره های خاص تاریخی در کشورهای جهان سوم دیده می شود . در واقع این نتیجه تجزیه قدرت و عدم تمرکز قدرت و سیستم سیاسی است. در آمریکا بسیاری از کشورهای غربی ،قانون اساسی قدرت انتشار و استقلال وسیعی به رسانه ها داده است.^۱

به طوری که در سال های اخیر ،با پیشرفت در ساخت ماهواره های پر قدرت که با برخورداری از ردیابی فرو سرخ و نوترونی به مشاهده ،ثبت و گزارش هر گونه حرکتی بر روی زمین قادرند مسائل سیاسی و رویداد های جهانی را تحت الشعاع خود قرار داده اند .

وزارت دفاع آمریکا قبل از آغاز حمله به عراق ،رسماً اعتراف کرده بود؛این ماهواره ها بودند که درباره نخستین جابه جایی ارتش عراق،هشدار دادند . و یا روز دوشنبه ۲۹ بهمن ماه ۱۳۷۱ که حادثه غمانگیز برخورد هواپیما های نظامی در آسمان تهران رخ داد ومنجر به کشته شدن بسیاری از هموطنان ما گردید ،قبل از آنکه مردم ایران ،از طریق رسانه های همگانی از این خبر مطلع شوند ،ماهواره ((bbc)) با ارسال عکس های ماهواره ای از محل سقوط هواپیما ،این گزارش غم انگیز را برای جهانیان به تصویر کشاند .^۲

گفته می شود که آمریکا به این دلیل با جنگ ویتنام شکست خورد که ماهواره ها آزادانه مطالب و تصاویر منفی راجع به جنگ را منتشر کردند . دیپلماسی رسانه ای دولت آمریکا نتوانست از تاثیر تصاویر وحشتناک تلویزیونی،که دختر ۸ سال ویتنامی را در حال فرار نا امیدانه از بمب ناپالم که به طور برهنه می دوید و یا آن سرباز ویتنامی که پس از اسارت سریعاً در خیابان اعدام می شد ،جلوگیری کند .^۳

۳-۱ فساد در سیاست

۱. همان، ص ۵۴

۲. همان، ص ۱۳۲

۳. همان ، ص ۵۴

فساد در سیاست از جمله خصوصیات جاهلیت قرن بیستم به شمار می رود در حالی که بیشتر به این اعتقاد دارند که عصر، عصر آزادی است ولی با وجود این، همین عصر شاهد و ناظر فجیع ترین دیکتاتوری های تاریخ بوده است. فساد در سیاست از دیگر پیامدهای تهاجم فرهنگی است چرا که استکبار از طریق تهاجم فرهنگی و تحذیر توده های آن ها را از امور جاری مملکت و دنیای خود غافل کرده و سپس سیاستهای حکومتی آنان را جهت می دهند.^۱

۲-۳ منزوی کردن اسلام در صحنه های سیاسی

یکی از اهداف اصلی لستکبار مبارزه با اندیشه هایی است که معتقدند اسلام می تواند نظام حکومتی کار آمدی را پایه ریزی کند. در همین راستا آمریکا با تمام امکانات موجود خود از متحدان اروپایی و منطقه ای گرفته تا دستگاههای اطلاعاتی و گروههای معاند و رسانه های گروهی وابسته بین المللی، جهان اسلام را از هر سو هدف تهاجمات سیاسی - فرهنگی و حتی نظامی قرار داده است..^۲

۳-۳ سیاست گریزی نسل جوان

سلطه جویان و مستکبران تاریخ بشر همواره از رشد سیاسی و دقت و توجه مردم به خصوص نسل جوان، نسبت به سرنوشت و مصالح و مقاصد جامعه خود سخت در وحشت و هراس بوده اند. حکام دست نشانده و قدرت های استبدادی به طرق مختلف مثل اشاعه و ترویج انحرافات اخلاقی، سر گرمیهای مخرب و تخدیری، افراط در طرح و تبلیغ ورزش ها و مسابقات مختلف توام با آزادی های جنسی، تهیه و توزیع مخدر در بین جوانان سعی در استمرار سلطه جابرانه و ضد انسانی خود داشته اند.^۳

گفتار چهارم: اهداف علمی

^۱. عباس، فیروزی، مبانی جنگن نرم و ریشه یابی آن در تهاجم فرهنگی، همان، ص ۱۴۲

^۲. همان، ص ۱۴۰

^۳. همان، ص ۱۴۲

همنطور که قبل گفتیم امروزه ماهواره ها به بخش مهم و عمده در زیر بنای ساختار ارتباطات و اطلاعات تبدیل شده اند . امروزه ما میدانیم که یافته های علم، تقریباً در هر ده سال دو برابر می شود و البته اطلاعات همراه آن در این مدت ۸ تا ۱۰ برابر افزایش می یابد . برای آنکه این جریان عظیم به میلیون ها استفاده کننده در جهان به طور صحیح منتقل شود، به مجراهای ارتباطی خاصی نیاز است که دارای سرعت مخابره فوق العاده باشند و در اینجاست که ماهواره ها به کمک می آیند و با این تکنولوژی جدید، جریان عظیم اطلاعات به هر نقطه ای از سرزمین که زیر پوشش ماهواره باشد، روانه می شوند . پیشرفت علم و تکنولوژی در جهان معاصر، چنان شتابی به خود گرفته است که هر لحظه فاصله زمانی میان یک کشف علمی و کاربرد پر دامنه آن کاهش می یابد در حالی که در گذشته برای یازده کشف بزرگی که در فاصله میان اواخر ۱۸ و نیمه اول قرن ۲۰ انجام گرفت، یکصد و پنجاه سال وقت، نیاز بود . طی سی سال بعدی، یعنی از سال ۱۹۵۰ تا ۱۹۸۰، اکتشافات بزرگی در زمینه هایی همچون کامپیوتر، لیزر، سفرهای فضایی، پیوند اعضای انسانی، استفاده از ماهواره های مخابراتی و نظامی، مهندسی ژنتیک و در بسیاری از رشته های دیگر، پیشرفت های خارق العاده علوم به قلمرو واقعیت قدم نهاد . در دهه های ۸۰ و ۹۰ میلادی شاهد آن بودیم که سفینه آمریکایی ((ویاجر)) میلیون ها کیلومتر راه را در فضا طی کرد و از سیارات زحل، عطارد و نپتون گذشت تا از حلقه های رنگین آنها تصاویری بس شگفت و حیرا آور به زمین مخابره کند و آنگاه، قبل از اینکه راهی کهکشان شود، تصویر حیرت آوری از منظومه شمسی برای زمینیان فرستاد که در آن، سیاره زمین همچون توپ کوچک آبی رنگی در فضای بیکرا شناور بود .

تمام این شواهد، نشانگر آن است که پیشرفت دانش و توانایی های بشری که از بیست سال پیشچنین سرعت سر سام آوری به خود گرفته، هنوز نخستین مراحل رشد خود را می گذراند و به احتمال زیاد هنگامی که آموزش و بهره برداری از تکنولوژی های بیشتری را در زمینه های مربوط به دانش بشری و سلطه اش بر محیط پروراند، سرعتی باز افزون تر کسب خواهد کرد . به این ترتیب، جای هیچ گونه تردیدی نیست که شیوه های آموزش، تعلیم و تربیت، کسب اطلاعات و دسترسی به دانش جهان معاصر، در جهان شتابنده امروز دیگر نمی تواند منحصر به وسایل دیروز و طرق متعارف قدیمی باشد .

از سوی دیگر، عدم توازن که میان توانایی های انسان و جریان عظیم اطلاعات در تمدن کنونی وجود دارد، ضرورت ایجاد وسایل را برای دسترسی به اطلاعات مورد تاکید قرار می دهد.^۱

دنیا در آستانه هزاره سوم میلادی، با انفجار اطلاعات رو به روست. به قولی، هیچ کس نمی تواند در تمام عمرش بیش از دو یا سه هزار عنوان کتاب بخواند به علاوه، خواندن این تعداد کتاب هم کار خطیری است و هم مستلزم آن است که حداقل، در هر روز پنجاه صفحه کتاب خوانده شود. اما مسئله مهم این است که در خلال مدتی که مطالعه ادامه دارد، پیش از ۲۰ میلیون کتاب بر تعداد کتابها افزوده خواهد شد. پس می توان به طور متوسط، از هر ده هزار کتاب، یک کتاب را خواند.

اگر جهان را به صورت کل در نظر بگیریم، یافته های علمی تقریباً در هر ده سال دو برابر می شود و البته اطلاعات همرا آن در این مدت ۸ تا ۱۰ برابر افزایش می یابد.

جهان عظیم اطلاعات، برای آنکه در سازمان های پژوهشی، ادارات، کارخانه ها یا در منازل شخصی به میلیون ها استفاده کننده به طور درست منتقل شود، به مجراهای ارتباطی خاصی نیاز دارد که برای امواجی که حامل اطلاعات هستند. باید پهنای باند بی اندازه گسترده و سرعت های مخابره فوق العاده ای داشته باشد و در اینجا است که ماهواره ها به کمک می آیند، تکنولوژی تازه ای که پیش از انتقال اطلاعات و اطلاع رسانی است. نظریه های ماهواره ها، سال هاست که ورد زبان متخصصان بوده و امروزه و در آخرین سالهای قرن بیستم، این رویا صورت تحقق به خود گرفته است.

هم اکنون متجاوز از پنجاه هزار ماهواره، در فضای اطراف زمین در گردش اند. البته تعدادی از آنها، از کار افتاده و تنها به صورت توده های فلزی بی مصرفی در آمده اند.^۲

لیکن تعداد کثیری نیز، هنوز در تمام ساعات شبانه روز سرویس های مخابراتی و تلویزیونی بین قاره ای را تامین می کنند. همزمان با این عملیات فضایی. در سطح کره زمین نیز روز به روز، بر تعداد آزمایشگاهها و تاسیسات مخابراتی وسیع و مجهز به ماهواره های ثابت، افزوده می شود.

^۱. حمید، ضیایی پرور، جنگ نرم ویژه جنگ رسانه ای، همان، ص ۱۲۹ و ۱۳۰

^۲. همان، ص ۱۳۱

توانایی حاصل از پیشرفت ها، ظرفیت کاری تجهیزات مخابراتی و ارتباطی را بالا برده و کارایی شبکه های تلویزیونی و مدارهای تلفنی را افزایش داده است، به طوری که با اطمینان می توان قرن ۲۱ را ((قرن ماهواره ها)) نامید.

امروزه ماهواره های ارتباطی حتی به صورت مستقیم، می توانند ۱/۳ سطح زمین را زیر پوشش قرار دهند. در حقیقت ماهواره ها، فاصله محدود خط مستقیم را هزاران برابر افزایش داده اند فیه طوری که چنان چه چندین ماهواره در نقاط متفاوتی بر فراز زمین و به نحو مناسبی جای داده شوند، خواهند توانست در خط مستقیم با یکدیگر و با ایستگاه های زمینی ارتباط برقرار کرده و با تجهیز به یک تقویت کننده، شبکه ارتباطی جهانی یا شبکه اطلاع رسانی یکپارچه ای را تشکیل دهند که حداقل در اصول، بتوانند هر اندازه اطلاعات را به هر نقطه ای از زمین برسانند. امروزه ماهواره های یک ابزار تکنولوژی - اطلاعاتی مناسب، برای گسترش تعلیم و تربیت و تربیت و آموزش از راه دور و انتقال علم و دانش از آسمان به زمین به شمار می روند.^۱

برای اولین بار در سال ۱۹۶۰ میلادی ((گاستون برژه)) ((gaston berejue)) محقق فرانسوی، در کنفرانس عمومی یونسکو پیشنهاد کرد که برای پخش برنامه های آموزشی در مناطق گسترده از امکانات ماهواره های فضایی استفاده شود. از آن زمان به بعد، متخصصان تعلیم و تربیت، برنامه ریز ها، اقتصاد دانان و مهندسان علوم ارتباطی برای طرح برنامه های نوینی که بتوانند از ماهواره ها استفاده نمایند به فعالیت پرداختند. اما از آنجا که علوم ارتباطات فضایی شاخه بسیار جدیدی از تکنولوژی اطلاعات محسوب می شود و بهره برداری کامل از آن به ایجاد سیستم های فنی و پیچیده ای نیاز دارد، بنابراین این مسائل گاه برای استفاده از ماهواره ها، موجب عکس العمل های تردید آمیزی شده است. اما هرچه باشد، استفاده از چنین ابزاری برای آموزش و گسترش علم در کشور های جهان سوم بسیار مغتنم است. می دانید که در چنین کشور هایی، انجام طرح های وسیع آموزشی به روش سنتی با مشکلات بی شمار و غالباً غیر قابل حلی رو به رو می شود، مشکلاتی از قبیل نداشتن معلم کار آزموده، فقدان وسایل و تجهیزات، رشد نامتناسب جمعیت، نامناسب بودن کتب و جزواتی درسی، ناهمسانی امکانات و فرصت های آموزشی بین روستا نشینان و مردم شهر، انزوا و دور افتادگی گروه های وسیع مردم از

^۱. همان، ص ۱۳۲

مرکز فعالیت، همچنین وجود توده های وسیع بی سوادن موجب می شود تا استفاده از امکانات فنی و گسترده ماهواره ها کمتر نگران کننده بنمایند، زیرا خود مشکلات نیز عظیم هستند.^۱

۱-۴ عقب ماندگی علمی و صنعتی

سرزمین شرق تا قبل از شروع انقلاب صنعتی، به عنوان مرکز صدور فرهنگ تمدن برای جهان محسوب می شود غربی ها برای تهیه وسایل تجاری و اقتصادی خود از قبیل پارچه، ادویه جات و غیره با پیمودن کیلومترها راه دریایی و خشکی و قبول همه ی خطرات به ملل شرق روی آوردند تا از امکانات و پیشرفت های آنان بهره ببرند. آنها نه تنها از نظر علمی و صنعتی نسبت به شرق برتری نداشتند، بلکه محتاج علوم و صنایع خاور زمین بودند. استکبار برای رسیدن به اهداف خود توانست بر تولیدات داخل این کشورها ضربه وارد کند و معادن آنها را به غارت ببرد و کشورها را تک محصول قرار دهند. امروزه بیشتر کشورهای توسعه نیافته باعث عقب ماندگی هر چه بیشتر و سلطه ی همه جانبه غرب بر آنها شد.^۲

۲-۴ تیره نشان دادن آینده انقلاب

مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در این باره می فرمایند: عزیزان من به خصوص جوانان عزیز ی که شما صاحبان این مملکتند، شما هستید که دستتان باید این کشور را امروز و فردا نگه دارد و به پیش ببرد. بدانید که امروز خط اساسی دشمن این است که شما را به آینده ی خودتان ناامید و مایوس کند؛ افق آینده را تیره و تاریک نشان بدهد، برای اینکه به آینده بی اعتماد شوید. سعی می کنند شما را نسبت به آنچه که امروز دارید، بی اعتقاد کنند. دستاورد عظیم ملت ایران را کوچک جلوه بدهند. پیشرفت های بزرگ را که ملت ایران در این چند سال بدست آورده است، نادیده بگیرند. حرکت فکری و علمی و اقتصادی و تحقیقی و

^۱ همان، ص ۱۳۳

^۲ احمد، طهماسبی، شبیخون فرهنگی، همان، ص ۶۲

سیاسی و نشاط عظیمی که جوانان این مملکت در صحنه های گوناگون پیدا کرده اند، کم رنگ کنند.^۱

گفتار پنجم : اهداف نظامی

ماهواره ها نقش اساسی و محوری در جنگ های امروزی و به خصوص جنگ مبتنی بر شبکه دارند . ماهواره ها نه تنها ستون فقرات اینترنت را ایستاده نگاه می دارند، بلکه خود می توانند به یکی از ابزارهای نظامی تبدیل گردند . نیروی هوایی آمریکا در تاریخ ۸ آوریل ۲۰۰۳، یک ماهواره ۸۰۰ میلیون دلاری به مدار زمین پرتاب کرد تا به وسیله آن بتواند کلیه اطلاعاتی را که به وسیله نظامیان آمریکا مخابره و مبادله می شود در سراسر جهان امن سازد . این ماهواره که تقریباً ۵ میلیون تن، وزن دارد آخرین ماهواره از ۶ ماهواره از این نوع بود که در منطقه معینی در فضا ثابت می ماند . این شبکه، ماهواره ای شش گانه به نام ((milstar)) (ماهواره مخابراتی نظامی) پیشرفته ترین در نوع خود بوده و ناوها، زیر دریایی ها، هواپیماها و ایستگاه های زمینی را در هر نقطه از جهان به یکدیگر مرتبط نگاه می دارند .

یکی از کاربردهای اصلی ماهواره ها در جنگ، پیش بینی وضعیت هواست . هواشناسی، یک جزء اساسی در مجموعه عوامل است که تاریخ و چگونگی یک مأموریت نظامی را تعیین می کند . اطلاعات هواشناسی مورد نیاز آمریکا و انگلیس در جنگ عراق از طریق گردان ویژه ۲۸ عملیاتی در پایگاه نیروی هوایی در کارولینای جنوبی آمریکا تامین می شود . این واحد، بخشی از یک شبکه گسترده و پیچیده پیش بینی وضع هوا است که بعد از جنگ خلیج فارس در سال ۱۹۹۱ شروع به کار کرد.^۲

علاوه بر استفاده هواشناسی، ماهواره ها برای هدایت مستقیم بمب ها و موشک ها ی هدایت شونده نیز مورد استفاده قرار می گیرند . جنگنده بمب افکن های آمریکایی در بسیاری از عملیاتهای سرکوب عراق، از این تکنولوژی استفاده کرده اند، بمب ها در فاصله ۱۲ تا

^۱. همان، ص ۱۰۱ و ۱۰۲

^۲. حمید، ضیایی پرور، جنگ نرم ویژه جنگ رسانه ای، همان، ص ۱۹۵

۳۲۰ کیلومتری هدف رها می شوند و هدایت آنها تا اصابت به هدف توسط ماهواره ها صورت می گیرد.^۱

نتیجه گیری

بانام بردن اهداف ماهواره از جمله فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و.... به این نتیجه می رسیم که اهداف ماهواره در تمام ابعاد گفته شده و پیامدهای منفی حاصل از آنها همه کمک می کنند تا کل جامعه اسلامی در تمام ابعاد رو به زوال و کشیده شدن به سمت فرهنگ غربی می رود.

^۱. همان، ص ۱۹۶

فصل دوم

انواع تقابل فرهنگ دینی و غربی

در اینجا به بررسی انواع تقابل دو فرهنگ دینی و غربی پرداختیم و فرهنگ غربی را به چالش کشیدیم .

گفتار اول: تقابل در فرهنگ

۱-۱ تقابل در فرهنگ پوشیدگی

در فرهنگ ما پوشیدگی ارزش است؛ در فرهنگ غربی، برهنگی ارزش و عامل ارتقای شخصیت زن می باشد .

۱-۲ تقابل در تفاهم و حفظ آرامش

ما تفاهم، حفظ آرامش و صلح افراد را در میان افراد، اعم از پیران، جوانان و کودکان، در کثر پیروی از ارزش های دینی ضروری می شناسیم؛ اما آنان همواره در پی طرح اختلاف و تضاد میان نسل های جامعه هستند و و تشنج گرایی را با پیروی از اصل ((تکیه بر تضاد و تضارب میان نسل ها)) دنبال می کنند .

۱-۳ تقابل در ایثارگری

ایثار گری و حفظ منافع دیگران در مکتب و فرهنگ ما ارزش والایی دارد؛ ولی در فرهنگ غرب، فراگیری وامتیاز طلبی، محور همه کارها است.^۱

۱-۴ تقابل در کمال جویی

^۱. محمد، سقا زاده، حمزه کریم خانی، هجوم خاموش، چاپ هشتم، انتشارات عطر یاس، ص ۵۰ و ۵۱

ما کمال جویی، ارزش گرایی و معنویت طلبی را موجب سعادت می دانیم؛ آن ها بیننده را به سوی سرگرمی های بی ارزش، لذت های زود گذر، رویاهای دروغین و مادی گری محض سوق می دهند .

گفتار دوم: تقابل در اخلاق

۲-۱ تقابل در راز داری

راز داری و پرده پوشی در مسائل شخصی برای ما یک فضیلت است؛ در برنامه های تلویزیون غرب افشا گری و پرده دری، نشانه شجاعت و استحکام شخصیت افراد به شمار می رود .

۲-۲ تقابل در عفاف زنان

ما عفاف و پرهیز از جلوه گری زنان را ارج می نهیم؛ آنها جلوه گری و خود آراییزنان را بالاترین امتیاز تلقی می کنند .

۲-۳ تقابل در عشق

برای ما ((عشق)) جلوه آسمانی دارد، اما آنها عشق را در حیوانی ترین مرحله ممکن، تعبیر و تفسیر می کنند .^۱

۲-۴ تقابل در شکوفایی استعداد

۱. همان

همت ما در شکوفایی استعدادهای خدادادی انسان ها، تقویت قوه عقلانی و تهذیب نفسانی است، در حالی که تلاش غربی ها بر خاسته از فرهنگشان در تحریک قوای نفسانی و تخریب نیروهای فطری و الهی بشر می باشد .

نتیجه گیری

در این فصل به این نتیجه می رسیم که در دو فرهنگ دینی و غربی انواع تقابل در فرهنگ و اخلاق وجود دارد و این تقابل خلاف است، بلکه تقابلی که در فرهنگ غرب است علیه فرهنگ دین می باشد .

بخش سوم

آثار ماهواره

فصل اول

اثر های ماهواره بر جامعه

در این فصل به بررسی اثرات مثبت و منفی برنامه های ماهواره ای بر افراد پرداختیم .

گفتار اول : اثر های مثبت ماهواره های ارتباطی

۱-۱ تکثیر فرهنگی و ارتقای فرهنگ های محلی به سطح جهانی

بدیهی است که ظهور امکانات جدید ارتباطی فرهنگی در دهه های اخیر ، توانمندی برخی از حوزه های فرهنگی را بالاتر برده و به آنها فرصت انتقال پیام های خود را به فرهنگ های دیگر داده استاما حوزه فرهنگی غرب به علت دستیابی به فناوری های نوین ارتباطی به یک فروشنده بزرگ فرهنگی و هنری تبدیل شده است که کالاهای متنوع و جذاب خود را سوار بر سریع ترین و مطمئن ترین مرکب ها به دور افتاده ترین نقاط دیگر گسیل می دارد ، البته در این رویارویی نا برابر ، حوزه های فرهنگ غیر غربی نیز اندک اندک در میدان نبد حریف وارد می شوند.مثلا در طی دو دهه اخیر برخی از حوزه های فرهنگی غیر غربی به نوعی تجدید حیات و رنسانس فرهنگی دست یافته اند و با بهره گیری از تکنولوژی های جدید ارتباطی - که سابقا در انحصار غرب بود - اقدام به نوعی خیزش و رنسانس فرهنگی نموده اند . به عنوان نمونه حوزه فرهنگ کنفوسیوسی و ژاپنی و تا حدودی آمریکای لاتین و دیگر حوزه های فرهنگی غیر غربی فقط شنونده و گیرنده پیام های جهانی نیستند بلکه با پالایش فرهنگ های مسلط و تکیه بر ویژگی های فرهنگی خود به نوعی تجدید حیات می نمایند . این موضوع در سطح مطبوعات فارسی و عربی به نحو گسترده ای ظهور یافته ومورد اشاره واقع شده به نحوی که ۴۷٪ مقالات فارسی و ۲۵٪ مقالات عربی از این پیامد به ابعاد مختلف سخن گفته اند اما در جمع بندی کل مقالات بررسی شده ،رتبه نخست پیامدهای مثبت به این موضوع تعلق می یابد .^۱

هرچند منتقدین جهانی شدن مهمترین پیامد فرهنگی را ((یکسان سازی فرهنگی)) بر شمرده اند ولی صاحب نظران معتدل تر به گونه ای واقع بینانه تر به این مساله توجه دارند ومی گویند:ما

□ . حمید، مکارم، پیامدهای فرهنگی جهانی شدن، از دید صاحب نظران ایرانی و عرب ، چاپ اول، چاپ زيتون، انتشارات

نمی توانیم حتی در عصر ارتباطات جهانی از همسانی همه فرهنگ ها صحبت کنیم تقریباً همه نظریه پردازان کمتر معتقدند که فرهنگ های محلی نابود می شوند. چنین چیزی نیست. آنها معتقدند یک سری باورها، ارزشها و یک سری هنجارها جهانی می شوند اما اینها در قالب فرهنگ های محلی قرار میگیرند همچنان که فرهنگ های محلی امکان عرضه جهانی پیدا میکنند پس فرهنگ ها یکسان نمی شوند بلکه در دل جهانی معنا و مفهوم جدیدی می گیرند. اینها معتقدند که مرزهای ملی مثل غل و زنجیر دست و پای فرهنگ را بسته بودند اما دیگر قدرت مهار خودشان را از دست داده اند. آن هنجارهایی که دارند به راحتی به وسیله ابزار های ارتباطی پیشرفته وارد مرزهای ملی می شوند.^۱

۲-۱ آزاد سازی اطلاعات

نخستین پیامد مثبت از دید مطبوعات عربی (۲۷٪) و دومین پیامد از دید مطبوعات فارسی (۴۱٪) را موضوع گردش آزاد اطلاعات و معلومات در سطح جهان تشکیل می دهد که نتیجه طبیعی آن ارتقای دانش و سطح علمی جوامع مختلف است. به طور کلی ۴۱ نفر از نویسندگان کل مقالات یاد شده به این اثر اشاره داشته اند یعنی این موضوع رتبه دوم را در جمع پیامدهای مثبت به خود اختصاص می دهد.^۲ برای توضیح بیشتر این مقوله و تبیین ابعاد انفجار اطلاعات و معلومات ناگزیر به ذکر نکاتی چند هستیم. بدون شک نمی توان واقعیتهای را که به نام انقلاب ((اطلاعاتی و ارتباطی)) است نادیده گرفت. هنگامی که اطلاعات از متن کا؛ به الکترونها سرایت کرد، درهای دانش برای همگان باز شد. اگر در گذشته فراگیری دانش منحصر به نخبگان جامعه بود توسط آنها به سایر مردم منتقل می شد، اما امروزه وضعیت این گونه نیست چرا که اطلاعات در دسترس همگان قرار گرفته و نیازی به گذر از پل نخبگان جامعه وجود ندارد. این دسترسی می تواند هم فرصت باشد و هم تهدید. فرصت از این لحاظ که دانش و خبردر احکاتار کسی نیست و دسترسی سریع و ارزن به منابع علمی و خبری برای همگان میسر شده است. این فرصت می تواند به ارتقاء سطح افکار عمومی جهانی و پیشرفت های علمی کمک شایانی کند. اما این مساله علاوه بر ایجاد مشکلات

^۱ همان ص ۱۲۴

^۲ همان، ص ۱۲۵

امنیتی و سیاسی برای بسیاری از کشورهای جنوب و آسیای پذیر می تواند در بر دارنده آسیب های اخلاقی و فرهنگی خطیری برای بشریت باشد. هرچند که میزان تعاملات فرهنگی افزایش یافته و مردم اقصی نقاط جهان با یکدیگر آشنا تر شده اند و انتقال اطلاعات کمتر تاریکی در خصوص جنبه های مختلف زندگی باقی گذاشته است اما این واقعیت الزما به معنی ژرف نگری بینشی و عمق فرهنگی جوامع انسانی نیست بلکه ؛ اولاً: بسیاری از اطلاعات، جهت دارد و تک بعدی و یا ناقص هستن. ثانياً: اطلاعات پراکنده و گسترده گاه سردرگمی و حیرت سازی به همراه می آورد. ثالثاً؛ در تزریق اطلاعات باید به ظرفیت و توان هضم مخاطب توجه شود و الا صرف اشاعه مطلب مفید نیست^۱

مادر عصری زندگی می کنیم که هر ساله حجم اطلاعات دو برابر می شود. در چنین دنیایی دیگر دسترسی به اطلاعات چندان ارزشی ندارد بلکه آنچه در عصر انفجار اطلاعات مهم است طبقه بندی و تجزیه و تحلیل اطلاعات است. لازمه این دو برخورداری از فن روش تحقیق و داشتن دید انتقادی است. و به بلوغ علمی نمی توان دست یافت، بنابراین هرچند که پذیرش اصل ((جریان آزاد اطلاعات)) یکی از اصول عضویت در سازمان تجارت جهانی است و جهان خواه یا ناخواه به سمت تبادل سریع تر و ارزان تر اطلاعات پیش می رود ولی صرف این گردش اطلاعات موجب ارتقای سطح فکری و علمی همه جوامع نمی گردد و باید هنر بهره برداری از آن را نیز آموخت.^۲

۳-۱- مشابهت فرهنگی و رفتاری

همگرایی فرهنگی در مقابل یکسان سازی فرهنگی قرار دارد به عبارت دیگر جنبه مثبت تشابه فرهنگی در برخی از مقالات بررسی شده تحت عنوان همگرایی فکری و رفتاری ذکر شده است. جامعه بشری به سمت پذیرش عناصر فرهنگی مناسب از یکدیگر و طرد برخی از عناصر سنتی نا کار آمد از فرهنگ خودی است. نه نحوی که بشر امروز اعم از آفریقایی یا آسیایی یا اروپایی به سطحی از رفتار های مشترک و نزاکت عمومی دست یافته اند. مثلاً فرهنگ ترافیک یا فرهنگ معامله یا آداب غذا خوردن، و بیش در حال همگونی و مشابهت است و از شدت تضادهای

^۱. همان، ص ۱۲۷ و ۱۲۸

^۲. همان، ص ۱۲۹

رفتارهای گذشته بین جوامع کاسته شده است.^۱ تمامی این موارد با وجود ابزاری همچون ماهواره و.... میسر شده است.

گفتار دوم: اثر های منفی ماهواره های ارتباطی

ماهواره در ابعاد مختلف پیامدهایی دارد که از جمله:

۱. گذراندن وقت بیشتری برای تماشای ماهواره، نشان دهنده علاقه کم تر به مطالعه است و به احتمال زیاد، فرد را تنبل و از نظر روانی، منفعل بار می آورد، فعالیت های ذهنی را کند و روح انسان را مسخ می کند. ماهواره، مبلغ پر خاشگری و ستیزه جویی است و گاه انسان را به ترس از خشونت واقعی مبتلا می سازد، بدین معنا که فرد از جنگ و مبارزه واقعی می هراسد.
۲. تماشای تصویرها و فیلم های مبتذل، کم کم انسان را معتاد می کند؛ به گونه ای که اگر فرد روزی به سراغ ماهواره و عکس های مبتذل آن نرود، در زندگی خود احساس کمبود می کند و حالت کسالت به او دست می دهد.
۳. تماشای صحنه های مبتذل ذهن و اندیشه انسان را تسخیر می کند. فردی که خود را به دیدن این گونه تصاویر ها عادت داده است، به کار و فعالیت سازنده اقتصادی بی رغبت می شود.
۴. ماهواره موجب از بین رفتن حجاب های اخلاقی و دینی از بسیاری از مسائل، به ویژه در زمینه های جنسی و خشونت می شود. در گذشته، دنیای ناشناخته و اسرار آمیز زندگی بزرگسالان آن ها را از کودکان و نوجوانان متمایز می ساخت و به عبارت ساده تر، این تفکیک، بر پایه شرم استوار بود. کودکان و نوجوانان، درباره مسائل جنسی، پول، خشونت، بسیاری، مرگ و نظایر آن، لب فرو می بستند، اما به تدریج و با کسب آگاهی های جدید از راه ماهواره، همه آن راز داری ها به فراموشی سپرده می شود.^۲
۵. بلوغ زود رس، از دیگر پی آمد های دیدن چنین تصویرهایی به شمار می رود. به طور طبیعی، اگر نوجوان یا جوانی که چنین صحنه هایی را می بیند، شرایط ازدواج و تشکیل زندگی زناشویی را نداشته باشد، خواهد کوشید عطش کاذب خود را از راه های دیگر فرو نشاند. این جاست که مشکلات اخلاقی دیگری مانند روابط نادرست و.... پدید می آید.

^۱ همان، ص ۱۳۳ و ۱۳۴

^۲ محمد، سقا زاده، حمزه، کریم خانی، هجوم خاموش، همان، ص ۵۲

۶. کودکان و نوجوانان، به علت هزینه کردن وقت زیادی برای تماشا کردن برنامه های تلویزیونی و ماهواره ای که تا پاسی از شب ادامه می یابد، صبح ها را با تاخیر به کلاس درس می آیند و خواب آلود هستند، در نتیجه، بیش تر این افراد، عملکرد نامطلوبی در مدرسه دارند.

۷. نقش ماهواره در تغییر ماهیت افکار عمومی پیروان مسائل سیاسی و اقتصادی، قابل توجه است. تصمیم گیری و اظهار نظر افراد در این زمینه ها، برخاسته از احساسات ناشی از تبلیغات است، زیرا تماشای تصاویر، قدرت تفکر و تعمق را از افراد سلب می کند و در عوض، روند تصمیم گیری او با احساسات و عواطفی که از تماشای تصاویر به وجود می آیند، تحت تاثیر قرار میدهد.

۸. ماهواره، واقعیت ها را آن طور که باید و شاید به تصویر نمی کشاند. گاهی، بنگاه های استعماری و... هستند که مسائل را بزرگ و کوچک می نمایند و به افراد، مجال تامل و تفکر و آزادی بیان جزئیات را نمی دهند؛ زیرا رابطه میان ماهواره و مخاطب، رابطه یک سویه است و در این فرایند پیام رسانی، تعیین نوع پیام ها و آگاهی ها در اختیار فرستنده است و گیرنده پیام، به گونه ای خنثی و منفعل آن را دریافت می کند.

۹. همان گونه که اعتیاد به مواد مخدر، ویرانگر بنیاد های اخلاقی و خانوادگی و اجتماعی است، استفاده و اعتیاد به برنامه های مخرب ماهواره ای نیز ارزش های اخلاقی و خانوادگی و اجتماعی را به شدت تهدید می کند و بسیاری از افرادی که زمان زیادی از شبانه روز را به تماشای برنامه های ضد اخلاقی ماهواره و اینترنت اختصاص می دهند، به یقین از همین راه، به انحراف های گوناگون، الوده می شوند.^۱

۲-۱ کاهش نقش دولت ها در تسلط بر اتباع خود

گسترش ماهواره های ارتباطی از نقش دولت ها در تسلط بر اتباع خود خواهد کاست؛ چرا که هر فردی می تواند بدون مداخله ای دولت به تماشای برنامه های تلویزیونی دیگر کشورها بنشیند و به این ترتیب نظریه ی ((دهکده جهانی)) به واقعیتی ملموس مبدل می شود و دولت

^۱. همان، ص ۵۴

ها قادر نیستند منابع اطلاعاتی را منحصرأ در اختیار داشته باشند و مطابق میل خویش به اطلاع رسانی بپردازد. در حقیقت، داشتن اطلاعات به منزله قدرتمندی است. ولی در دراز مدت این قدرت در انحصار دولت ها باقی نخواهد ماند بلکه به تدریج ملت ها نیز با دست یافتن به منابع اطلاعاتی، در قدرت هم با دولت ها مشارکت خواهند کرد. زیرا انقلاب ارتباطات و ماهواره ها زمینه را برای انتقال اطلاعات به تمامی نقاط زمین مساعد کرده است، بدون آن که مرزهای جغرافیایی و سیاسی با دولت های حاکم و دستگاه های کنترل کننده ی آنها بتوانند از این کار ممانعت نمایند.^۱

۲-۲ ایجاد تغییرات فرهنگی، اجتماعی و روانی در میان ملت ها

هیچ کس نمی تواند آثار فرهنگی، اجتماعی و سیاسی برنامه ی تلویزیونی را که به آن سوی مرزها ارسال می شود، به طور دقیق پیش بینی کند. هم اکنون در کشورهایی که تحت پوشش برنامه های تلویزیونی دیگر کشورها در آمده اند تغییراتی در ساختارهای اجتماعی پدیدار گشته، لذا ملاحظه می شود کانادا و کشور های عضو جامعه اروپا (که کشور های پیشرفته ای نیز هستند) به منظور حمایت از فرهنگ های ملی خود، تلاش بسیاری می کردند تا از ارسال برنامه های تلویزیونی آمریکا به این کشورها جلوگیری کنند، زیرا این کشورها دریافته بودند که از طریق ارسال برنامه های فوق، امکان دارد تغییرات فرهنگی، اجتماعی و روانی در میان ملت ها و شاید هم تغییرات در هویت دولت ها، پدیدار شود. راستی چگونه است که گذشته از کشورهای جهان سوم، کشور های اروپایی و کانادا هم که از نظر فرهنگی واجتماعی اشتراکات زیادی با آمریکا دارند نیز اینگونه تاثیر فرهنگ غیر بومی بر جوامع خود هستند.^۲

۲-۳ کاهش اهمیت مرزهای جغرافیایی

^۱. حسین، متفکر، جنگ روانی، همان، ص ۱۹۳

^۲. همان، ص ۱۹۳ و ۱۹۴

انتظار می رود که در آینده اهمیت مرزهای جغرافیایی از لحاظ امنیتی کمتر شود؛ زیرا با توجه به پیشرفت تکنولوژی جدید و ماهواره ها هر دولتی می تواند از حوادث کشورهای همسایه اش آگاهی یابد.^۱

۴-۲ افزایش آگاهی و ایجاد بحران های سیاسی، اجتماعی، و روانی

موضوع دیگری که موجب پیدایش مشکلات متعدد برای دولت ها شده و از تسلط آنها بر ملت ها می کاهد، ((بین المللی شدن اطلاعات)) است. که موجب می شود ملل جهان سوم از زندگی در کشورهای پیشرفته صنعتی آگاهی یابند و تلاش می کنند که به چنان سطحی از زندگی دست یابند. به همین منظور، بر دولت های جهان سوم که هرگز توان پاسخ گویی به اینگونه توقعات را ندارند، جنگ روانی و فشار هایی اعمال کنند. چه بسا همین امر نگرانی های سیاسی بسیار خطرناک را موجب شود. زیرا در حال حاضر ملت های بسیاری در فقر مهلک به سر می برند، ولی چون بر این باورند که الگوی زندگی در سراسر کره زمین همین است، از زندگی خود خرسندند. اما وقتی که از رفاه و آسایش دیگر ملت ها آگاه شدند، زمینه ابراز انزجار و خشونت ها فراهم می شود.^۲

۴-۵ کاهش نقش دولت در تصمیم گیری ها و افزایش نقش اتباع

در زمینه ی تصمیم گیری نیز به سختی یک دولت خواهد توانست به طور مستقلا نه تصمیماتی اتخاذ کند و دولت ها پیش از پیش به تبادل آرا نیازمند اند. زیرا با گسترش اطلاعات منتشره از سوی ماهواره ها به نحوی که کار کرد دموکراسی را تقویت کند و در کارایی انتخاب نمایندگانی که به نمایندگی از مردم تصمیم گیری کند یا واگذاری امر تصمیم گیری به کاشناسان و متخصصان پیش از پیش شک و تردید نمایان می شود. همچنان که در پرتو افکار عمومی که در آینده به توان آن افزوده خواهد شد. فشار های بیشتری بر سیاست مداران در خصوص تصمیم گیری هایشان وارد خواهد آمد. از طرف دیگر، در آینده افکار عمومی در هر کشوری در تصمیم

^۱. همان، ص ۱۹۴

^۲. همان، ص ۱۹۴

گیری های مربوط به سیاست داخلی نقش به سزایی ایفا خواهد کرد . ملاحظه می شود که در بسیاری از کشورها، پلاکارد های مورد استفاده در تظاهرات به زبان انگلیسی نوشته می شوند نه به زبان محلی . هدف از این کار پخش خواست های تظاهر کنندگان در سراسر جهان و سازماندهی افکار عمومی جهانی در جهت خواست های استکبار جهانی می باشد تا از این طریق دولت حاکم را تحت فشار و جنگ روانی قرار دهند تا خواست های استکبار را جامه عمل بپوشانند . باید توجه داشته باشیم که این همه، فقط آن بخش از تاثیراتی است که قابل پیش بینی است و احتمالاً در سایر نقاط مشاهده شده است .

با توجه به این تاثیرات فرامرزی، ماهواره به عنوان یکی از ابزار های اساسی تقویت برنامه های تلویزیونی و اطلاعات، نقش مهمی را در ایجاد و اشاعه ی جنگ روانی ایفا خواهد نمود .^۱

نتیجه گیری

به این نتیجه میرسیم که ماهواره هم اثرات مثبت و هم اثرات منفی دارد ولی با وجود اثرات مثبت برنامه های ماهواره ای، اثرات منفی آن تاثیر بیشتری بر روی کل افراد جامعه و دولت دارد .

^۱. همان، ص ۱۹۶

فصل دوم

شگردهای تبلیغی، هنری، غرب برای نفوذ

در این فصل شگردهای تبلیغی و هنری ماهواره را مورد بررسی قرار دادیم و آثار حاصل از آن در انواع برنامه های تلویزیونی اشاره نموده ایم .

گفتار اول: خبر و گزارش

با دقت در اخبار و گزارش ها هم چنین مصاحبه هایی که در واقع، منابع اطلاعاتی بینندگان تلویزیون های ماهواره ای هستند، در می یابیم که آن ها همواره در انتخاب اخبار، سیاست ((سانسور حقایق)) را به شدت دنبال می کنند؛^۱ از آن جمله :

۱-۱ بزرگ نمایی واقعیت های کوچک

بزرگ نمایی واقعیت های کوچک برای پنهان کردن واقعیت های بزرگتر ؛

۱-۲ انکار حقایق

انکار یا حذف بخشی از حقایق یک موضوع برای تحریف همه آن حقیقت؛

۱-۳ بیان یک حقیقت همراه با تجزیه و تحلیل

بیان یک حقیقت، همراه با تجزیه و تحلیل ویژه آن، برای تخریب اصل، موضوع دیگر ؛

^۱. محمد، سقا زاده، حمزه، کریم خانی، هجوم خاموش، همان، ص ۴۵

۴-۱ اظهار یک حقیقت و ترکیب آن با دروغ

اظهار یک حقیقت و ترکیب آن با دروغ های گوناگون، برای محو آثار و پیامد های آن حقیقت؛

۵-۱ انتخاب واژه منفی برای یک حقیقت

انتخاب واژه های منفی برای بیان یک حقیقت ارزشمند، با هدف ایجاد دافعه در شنوندگان نسبت به آن حقیقت؛

۶-۱ القای اندیشه ی خاص

القای اندیشه های خاص سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، نظامی، تاریخیو علمی، در قالب ((خبر و گزارش))

تخریب شخصیت های مفید و ترویج عناصر فاسد، به وسیله انتشار مطالبی درباره آن ها . هرکس با این منابع به اصطلاح خبری مرتبط شود، گرچه فقط اندکی دروغ پراکنش ها و تحریفات آن ها را به مرور زمان باور کند و اندیشه های خود را براساس آن بنا نهد، خواسته یا ناخواسته از اهداف آن ها پیروی خواهد کرد؛ بویژه با توجه به برخی اصول روان شناسی، در شکل گیری برداشت ها که حتی اگر اطلاعات درست بعدی هم در اختیار مخاطبان قرار گیرد، اطلاعات نادرست اولیه اثر خاص خود را خواهد بخشید .

گفتار دوم : برنامه های ورزشی و فیلم های تلویزیونی و میزگردها ؟!

برنامه های ورزشی و مجموعه های تلویزیونی، بخش عمده ای از محتوای شبکه های ماهواره ای را تشکیل می دهد که توجه به نکات زیر در بررسی آن ها ضروری است:^۱

^۱ . همان، ص ۴۶

۲-۱ ترویج برنامه های ورزش

غالب این برنامه ها، بیش از آن که ((ورزش)) را ارائه دهد، بر جنبه های ((نمایشی)) تکیه می کند؛

۲-۲ ترویج الگو های لباس و رقص و آواز در ورزش

هنگام پخش برنامه های ورزش و در ((بلائی آن، ترویج الگو های لباسی و دیگر وسایل ورزشی، رقص و آواز، پخش شعار های منفی بسیار دیده می شود؛

۲-۳ بالا بردن ارزش ورزشکاران فاسد

از ورزشکارانی که از نظر افکار و اعمال، فاسد و ناشایسته اند، بت ساخته می شود که این امر خطر عمده ای برای نسل جوان در پی دارد ؛

۲-۴ برهنه قرار دادن زنان

برهنگی زنان در قالب ورزش، به نحوی که زن ورزشکار در ذهنیت بیننده تنها در پرتو برهنگی او پذیرفته می شود و به مرور زمان، برهنگی زنان برای بینندگان، مقبول و بدیهی می نماید ؛

۲-۵ هدف قرار دادن ورزش

ورزش، هدف اصلی مطرح می شود و در نتیجه، پیروی در آن، پیروی در همه چیز و باخت در میدان ورزش، از دست دادن همه چیز تلقی می شود.^۱

۲-۶ فیلم ها و مجموعه های تلویزیونی

^۱. همان، ص ۴۷

فیلم و مجموعه های تلویزیونی که بیشترین بیننده را از طیف های گوناگون در سراسر جهان دارد، عمدتاً ترکیب از چند موضوع و عامل را در قالب های گوناگون عرضه می کنند:

۱. خدشه دار کردن هر آنچه برای انسان ها تا کنون مقدس و خدشه ناپذیر بوده است.
۲. محور قرار دادن برهنگی زنان و شهوت گرایی مردان و خلاصه کردن رابطه زن و مرد به مسئله لذت جنسی.
۳. القای ناامیدی از آینده بشریت و ایجاد یاس از روند تاریخ و حرکت جوامع بشری.
۴. ایجاد ترس و وحشت در بیننده در اثر تماشای صحنه های هولناک با بهره گیری از تغییر نور و رنگ تصاویر و پخش آهنگ های هیجان آور به منظور تحریک اعصاب بینندگان تا در نهایت، اراده و استحکام روانی را از او سلب کنند.^۱
۵. توجیه خشونت های وحشیانه به مثابه راه حل نهایی برای رفع اختلافات میان آدمیان، حتی در قالب فیلم های کارتون و بازی های رایانه ای.
۶. عادی نشان دادن توطئه های رنگارنگ، فتنه گری ها، کلاه برداری ها و همه رذایل اخلاقی، در قالب ارتباط میان شخصیت های فیلم ها که پدیدآورنده بد بینی و سوء ظن در بیننده نسبت به دیگران می شود.
۷. ترویج فحشا و منکرات در زشت ترین نوع آن در قالب داستان های جذاب و به کمک توجیهات روان شناسانه، نظیر انواع تجاوزات جنسی، همجنس بازی و....
۸. ایجاد ناامیدی نسبت به اجرای ارزش های انسانی و فضایل و اخلاقی در جوامع بشری.
۹. القای برتری های نژادی یهود بر دیگران و تحریک قوم ها و نژادها و ملت ها علیه یکدیگر.
۱۰. القای برتری غربی ها در برابر شرقی ها و یا القای برتری نظام های سیاسی غرب در برابر غیر آن و ترویج افکار انسان مداری به جای خدا محوری در برابر اندیشه های الهی که در بسیاری از فیلم ها جلوه گری می کند.^۲

۷-۲ میزگردها و بمباران فرهنگی

^۱. همان، ص ۴۸

^۲. همان، ص ۴۹

مباحث فرهنگی و اجتماعی و حتی مسائل دینی و اخلاقی در قالب های ((مصاحبه))، ((طرح نظریه))، ((میزگرد))، ((نظر سنجی))، ((توضیح کارشناسان))، و مانند آن، پی آمد های ویرانگری و به همراه دارد و نمی توان آن را تبادل فرهنگی نامید؛ زیرا گویندگان این برنامه ها متکلم وحده هستند و مخاطبان، فقط شنونده و بیننده . آن ها هرگز افکار و نظریات مخاطبان را منعکس نمی کنند؛ بلکه چنان بیننده را با نظریات مشابه و رنگارنگ، بمباران فکری می کنند که فرصت تامل و مقایسه حق و باطل را از او می گیرند .^۱

نتیجه گیری

به این نتیجه می رسیم که ماهواره در تمام برنامه های خود از جمله خبر و گزارش، و.... هدف انحراف افراد و مقدسات آنها و ایجاد انحراف در عقاید افراد می باشد .

^۱. همان، ص ۴۸

فصل سوم

انواع برنامه های ماهواره ای

در این فصل انواع برنامه های ماهواره ای و تاثیر آنها بر روی افراد و جامعه و عقاید مردم مورد بررسی قرار داده شده است.

گفتار اول : انواع برنامه های ماهواره ای و تاثیر آنها

می توان برنامه هایی را که از طریق ماهواره پخش می شود ، به دو دسته تقسیم کرد:

۱-۱ برنامه های فرهنگ های گوناگون

برنامه هایی که اطلاعاتی را از فرهنگ ها و تمدن های گوناگون به ما می دهد ؛ از قبیل اخبار، گزارش، فیلم های مستند اطلاعات علمی و مانند آن .

۱-۲ برنامه های مبتذل اخلاقی ، مذهبی و سیاسی

برنامه های مبتذل اخلاقی ، مذهبی و سیاسی در قالب مصاحبه ، فیلم و گزارش . می توان به دسته اول ، از زاویه روابط میان فرهنگ ها نگاه کرد و به دسته دوم ، از زاویه تقابل میان فرهنگ ها .^۱

برنامه های دسته دوم ، مورد اعتراض کارشناسان خارجی نیز واقع شده ؛ زیرا بسیاری از شبکه های ماهواره ای ، به جای دولت ، در اختیار بخش خصوصی است و غالب آنها برای جلب دولت ، در اختیار بخش خصوصی است و غالب آن ها برای جلب مشتری بیشتر ، به تهیه این گونه برنامه های تخریبی مبادرت می ورزند .

بدیهی است که در شبکه های تلویزیونی ماهواره ، مطالب جالب و موضوعات مفیدی نیز مطرح می شود ؛ مثل نحوه پیشگیری ، یا مهار حوادث و بلایای طبیعی ، و پیش بینی وقوع زلزله و... اما واقعیت این است که در برنامه های دسته نخست نیز اخبار و گزارش حتی فیلم های آموزنده با القای اندیشه های خاص سیاسی ، اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی و شگردهای گوناگون خبر پراکنی

^۱ . محمد، سقا زاده، حمزه، کریم خانی، آسیب شناسی نسل جوان هجوم خاموش، همان، ص ۴۲

وسانسور و بزرگ نمایی در موارد دلخواه، تجزیه و تحلیل های نادرست و تحمیل قرهنگ پوچ غربی همراه است .

درباره برنامه های دسته دوم، کافی است به چند گزارش در این زمینه توجه شود .
(یکی از مسلمانان هندی در نامه ای به روز نامه اردو زبان (revolution) نوشته است، امروزه ماهواره ها مشکل کسانی را که به خاطر حفظ آبرو، زنان و دختران خود را به سینما نمی برند دو چندان کرده است ؛ چون فسادى که در سینما ها محبوس بود ؛ اینک به داخل خانه ها آمده است و ماهواره ها ، زنان برهنه یا نیمه عریان را که در آغوش مردان جای گرفته اند ، به نمایش می گذارند و ما نیز با محارم خود در خانه هایمان به تماشای آنها می نشینیم . مردم دنیا ، تحت پوشش هنر ، این گونه هنر پیشه ها را ارج می نهند ، اما آنها در واقع ، عزت و آبرو ندارند . این برنامه های تلویزیونی ، مسلمانان را از مذهب و دین دور می کند و لذا ، قبل از هر کاری باید این شیطان را از خانه دور انداخت و کمی هم به فکر آخرت افتاد))

یکی از روز نامه های کشور عربستان به نام ((المسلمون)) در سلسله گزارش های خود با عنوان ((مهاجمان از پشت بام ها می آیند)) ، پیامدهای بسیار منفی این گونه برنامه ها را از زبان متخصصان مطرح می کند .

برای پی بردن به محتوای برنامه های جذاب ماهواره ای که هدف عمده پیام های ماهواره ای است ، کافی است ببینیم رقابت این برنامه ها در چیست ؟ آیا جز در مجموعه های تلویزیونی و فیلم های سینمایی و سر گرم کننده است ؟ این بدان معناست که برنامه های ماهواره ای ، عمدتاً علمی و آموزشی نیست ، از این رو ، تبلیغات غربی ، مبنی بر اینکه منع استفاده از ماهواره ، به منزله مخالفت با آزادی و برنامه های علمی است ، بی اساس است ؛ زیرا مسئله ممنوعیت آنتن های ماهواره ای ، ممنوع کردن بخشی از معارف و یا فنون بشری نیست ، مساله اتخاذ تصمیم درباره یک ((هجوم فرهنگی و سیاسی حساب شده)) است .^۱

۳-۱ چگونگی تاثیر ماهواره بر ارزش و عقاید مردم

دشمن همیشه در صدد تحول در اندیشه ها و ارزش های مخالفان خود است و هدف او تغییر اندیشه است و ابزار تغییر اندیشه ، رسانه ها هستند ، رسانه های دیداری ، شنیداری ، اینترنت

^۱ . همان ، ص ۴۴ و ۴۵

ماهواره، نشریات و فضای اطلاعاتی کشور. هدف تغییر بینش ها و گرایش هاست که خود به خود به تغییر رفتار سیاسی اعضای جامعه منجر می شود در ضمن ایجاد هرگونه تغییر و تحول در ارزش ها کار بسیار سختی است، چون که باید به تدریج حاصل شود و یکدفعه به دست نمی آید.^۱

همان گونه که بینش یک باره شکل نمی گیرد، یک باره هم تغییر نمی کند. گرایش ها نیز نه به یک باره شکل می گیرد و نه یک باره تغییر می کند البته تغییر گرایش ها هم از تغییر بینش ها سخت تر است، ولی تغییر بینش ها مقدمه تغییر گرایش هاست، اما ساختار فکری و ارزشی یک جامعه را تغییر می دهد. به تدریج تحلیل گران غرب برای تغییر باورهای مردم ایران تلاش کردند. با اینکه رسانه ها برای هر ثانیه تبلیغ یک کالا هزینه های هنگفتی می گیرد، اما می بینیم که در فاصله ی این دهه اخیر، به سرعت تعداد ماهواره ها یکی پس از دیگری افزوده شد. ده ها رسانه، صدها ساعت، علیه اسلام تبلیغ می کنند. روزنامه های فراوانی نیز در طول این پانزده سال اخیر رشد کرده اند. این کار به تدریج انجام شد و افزودن تعداد ماهواره نشان می دهد که این افزایش، تاثیر دارد؛ اگر تاثیر نمی داشت، اضافه نمی کردند.

اگر از این طریق یعنی مدد گرفتن از رسانه ها بر جامعه ای حاکم شدید دیگر خیالتان راحت است چرا که به راحتی ملتی را تابع خودتان کردید.^۲

۴-۱ تاثیر منفی برنامه های ماهواره بر خانواده

هنگامی که اعضای خانواده در روزهای متوالی سریال های نا مناسب ماهواره را که هدف آنها عادی سازی روابط با نامحرم است، مشاهده می کنند، خیانت به همسر برای آنها عادی می شود. یکی از برنامه های جامعه سرمایه داری، سلطه فرهنگی بر کشورها و تغییر سبک زندگی ملت های جهان سوم و مسلمانان به ویژه زنان و دختران است. جامعه سرمایه داری زمانی که متوجه شد از طریق جنگ و سلطه سیاسی نمی توان بر کشورهای مسلمان سلطه پیدا کرد، از طریق جنگ نرم و سلطه فرهنگی وارد عمل شد. دشمن با نشانه گیری ذهن و اندیشه نسل جوان به خصوص زنان و دختران از طریق تولید فیلم های مستهجن و مبتذل سعی می کند تا سبک زندگی

^۱ عبدالله، محمدی، پایه های فکری جنگ نرم، نشر کانون اندیشه جوان، تهران ۱۳۹۲.

^۲ همان، ص ۸۶ و ۸۷.

نوع تفکر، بینش سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشورها را دچار استحاله کند و سبک زندگی و نمودهای غربی را جایگزین آن کند.

در این جنگ ملت ها و مردم با اراده خود و قبول هزینه، در معرض حمله قرار می گیرند و ماهواره یکی از ابزارهای قوی برای تغییر و دگرگونی فرهنگ یک جامعه است، اینکالای فرهنگی در کنار مزیت ها، مضرات فراوانی نیز دارد و ابزار مهم دشمن در جنگ نرم و یکی از عوامل تشدید کننده بحرا در میان خانواده ها است. تغییرات فرهنگی، ارزشی و کمرنگ کردن الگوهای دینی در میان زنان و دختران از تاثیرات و پیامدهای منفی ماهواره بر جامعه و خانواده است و از این طریق زنان را در کشورهای اسلامی از معارف الهی، فضائل و ارزش های اخلاقی تهی کرده و از این راه به اهداف خود دست پیدا می کنند.

همچنین فیلم های ماهواره ای بیانگر الگوی خانواد های غربی بوده و با القای فرهنگ غرب ارزش های اخلاقی مانند حیا، غیرت و عفاف را در جامعه از میان می برد و در صدد تثبیت روابط موازی در بیرون از خانواده هستند که این اقدامات موجب فروپاشی بنیان خانواده می شود، کمرنگ شدن ارزش های خانوادگی و گسست نهاد خانواده از دیگر نتایج برنامه های نامناسب شبکه های ماهواره ای است، رشد طلاق در جامعه از از نشانه های این گسست خانوادگی است که به دنبال خود مسائل متعدد دیگری از جمله فقر، اعتیاد و افزایش فرزندان بی سرپرست را به همراه دارد؛ از سوی دیگر مشاهده می کنیم که فیلم های غیر اخلاقی ماهواره و روابط عاطفی و جنسی میان زن و مرد در خارج از چارچوب ازدواج عادی نشان می دهند. هنگامی که اعضای خانواده در روزهای متوالی سریال های نامناسب ماهواره را که هدف آنها عادی سازی روابط نامحرم است، مشاهده می کنند، خیانت به همسر برای آنها عادی شده و مشاهده این فیلم ها و عدم کنترل افراد بر رفتار خود نوعی بی مهری، دل سردی و اختلاف میان زن و شوهر را ایجاد می کند.

در سریال های نامناسب شبکه های ماهواره ای سنت های اجتماعی و فرهنگی کشورها مورد تحقیر قرار می گیرند، نقش های خانه داری، همسری و مادی در این فیلم ها زیر سوال رفته و بیشترین تاکید آنها نشان دادن ارزش کار زن در بیرون از خانه است.^۱

گفتار سوم: علت های انحراف برنامه های ماهواره

۱. مرکز تولید اندیشه و پاسخ گویی سازمان بسیج مستضعفین، ماهواره یا دجالواره، همان، ص ۲۸ و ۲۹

۳-۱ دست یابی به اعراض سیاسی و اقتصادی

استعمارگران برای آن که سرنوشت یک ملت را به دست گرفته، از منابع عظیم مادی و معنوی آنان به نفع خویش بهره برداری کنند، در گام نخست، تلاش می کنند تا موانع فرهنگی را که جدی ترین مانع بر سر راه آن ها به حساب می آید، از سر راه خویش بردارند، بدین منظوره از ابزار و شیوه های گوناگون، به ویژه برنامه های به ظاهر جذاب ماهواره ای، فرهنگ بومی را تضعیف و فرهنگ خویش را ترویج می کنند. بدین ترتیب، مردم کشورهای مورد تهاجم، از فرهنگ خویش فاصله گرفته، با آن بیگانه شده و به فرهنگ بیگانه و استعماری روی می آورند.

۳-۲ جهانی کردن فرهنگ غربی و آمریکایی

در سالهای اخیر، برای سرمداران کشورهای سلطه گر، خود جهانی کردن فرهنگ غربی، اهمیت بسیاری پیدا کرده است. این منظر، علاوه بر استفاده از وسایل سیاسی، تبلیغاتی و صنعتی، با نظریه های شبه علمی نیز پشتیبانی می شود. مثلاً، نظریه ((دهکده جهانی)) مک لوهان و امثال آن، با صراحت سعی بر آن دارد که زمینه را برای پذیرش فرهنگ غربی مساعد کرده و از حساسیت هایی که ممکن است در مقابل آن ابراز شود، بکاهد.

بنابراین، در اثر این حمله فرهنگی دشمن، مردم نخست دچار شک و تردید در مثبت بودن فرهنگ ملی و دینی خود شده و باورهایشان را نسبت به کارایی فرهنگ خویش از دست می دهند و سپس، به تدریج، آماده تمایل و جذب فرهنگ بیگانه - دست کم جنبه هایی از آن - می شوند. و همه اینها، حاصل برنامه های حساب شده ماهواره است.^۱

نتیجه گیری

^۱. محمد، سقا زاده، حمزه، کریم خانی، هجوم خاموش، همان، ص ۳۶ و ۳۷

به این نتیجه می‌رسیم که ماهواره‌ها در بین خانواده‌ها نفوذ کرده و تأثیرات فرهنگی کشورهای غربی غیرمسلمان را به افراد و خانواده‌ها منتقل کرده است، و برای جلوگیری از این فاجعه بزرگ باید افراد را متنبه کنیم.

بخش چهارم

راهکارهای جلوگیری از آثار سوء ماهواره

فصل اول

**راهکار های شخصی افراد در
مقابله با برنامه های منفی
ماهواره**

در این فصل به راهکارهای شخصی افراد برای جلوگیری از تأثیرات منفی ماهواره پرداخته شده است .

امروزه با کشف اطلاعات، دنیای ماهواره وارد عرصه جدید از فناوری مدرن در اواخر زندگی صنعتی شده است، زیرا ماهواره ها نقش مهم و هدایت شده ای را در اجرای سریع برنامه های تصویری دارند . در ضمن اعتقاد داریم تکنولوژی ماهواره، کمک های بسیار ارزنده ای در اجرای سریع تبادلات اقتصادی و خبری دارد، به نحوی که در بانک ها و سازمان های تجاری با مجهز شدن به تکنولوژی ماهواره، کمک های بسیار ارزنده ای در اجرای سریع تبادلات اقتصادی و خبری دارد، به نحوی که در بانک ها و سازمان های تجاری با مجهز شدن به تکنولوژی ماهواره در چند ثانیه، آخرین وضعیت ارسال یا دریافت صورت حساب های اقتصادی را انجام می دهند و یا در مراکز علمی و پژوهشی فناوری ماهواره به کمک پژوهش گران و دانش پژوهان علم آمده است، به طوری که در کمترین مدت زمان، صاحبان علم و دانش با آخرین دستاورد های علمی و اکتشافی دانشمندان در سراسر جهان آشنا می شوند . علاوه بر آن، ماهواره ها فواید ارزش مندی در تبلیغ و عرضه فرهنگهای جوامع و تبیین برنامه های آموزشی و علمی دارد .

متأسفانه با وجود بسیاری از منافع ارزشمند تکنولوژی ماهواره، امروزه، شاهد مضرات اخلاقی آن هستیم که در بسیاری از خانواده ها نفوذ کرده و باعث گردیده است تا باورهای مذهبی جوانان به نوعی دستخوش مسائل منحرف در ماهواره ها شود .

نگرانی از مجهز شدن خانواده ها و استفاده جوانان از ماهواره نیست؛ نگرانی از آن جهت است که دسیسه های شیطانی در برنامه های ماهواره ای نفوذ پیدا کرده است، و برخی از جوانان جنبه منفی برنامه های ماهواره ای را در نظر می گیرند.^۱

غربی ها از زمره جوامعی هستند که با پیشرفت تکنولوژی، منافع ارزشمند و خصلت های مهم علمی را برای خود در نظر می گیرند و مضرات اخلاقی و ناهنجار فرهنگی را به جوامع مسلمان تقدیم می کنند .

^۱ . محمد، سعید حسینی، جوان و فرار از مذهب، چاپ دوم، ناشر مولف با همکاری تعاونی ناشران کرمان، ۱۳۹۰، ص ۹۵

آری! مروت و انصاف غربی ها را در نظر بگیرید که خصلت های مثبت را برای خود و منفی را برای دیگران انتخاب می کنند .

بی شک ، تبلیغات بی رویه غربی ها و بی تدبیری تعدادی از خانواده های ایرانی و مهیا نبودن شرایط مناسب فرهنگی جامعه باعث شده است تا جوانان بی شماری از امکانات و برنامه های ماهواره در جهت نادرست استفاده کنند . خواه مقررات عرفی و شرعی جامعه با عدم مجهز شدن خانواده ها به امکانات ماهواره ای اعمال شود ، روش های تاثیر گذاری نیست که بتواند عقاید و احساسات جوانان را کنترل کند؛ زیرا تجارب جامعه شناسان و روان شناسان از مسائل جوانان ثابت کرده است که سرکوب ، خشونت به خرج دادن و محروم کردن ، روش هایی نیست که بتوان افراد جامعه و به خصوص جوانان را به نحو مطلوب هدایت کرد . جوانان امروز بیش از هر چیز به آگاهی و اثبات حقایق علاقه دارند تا سرکوب ؛ به همین جهت نمی شود با نصیحت و خشونت از اثبات آگاهی و روش های علمی نیازمندیم تا بتوان افکار جوانان را به دور از هر گونه شک و تردید به شیوه مستقیم رهبری کنیم .

امروزه ، دستگاه استکبار با شگردهای مختلف کوشیده است تا با یارانه های کلان ، سیستم های ماهواره ای را با نازلترین قیمت به داخل جوامع اسلامی از جمله ایران وارد کنند تا جوانان به راحتی با کمترین هزینه مالی به دستگاه ماهواره مجهز شوند .^۱

هم اینک ورود دستگاه های ماهواره با کیفیت ها و تکنولوژی های مختلف به سرعت در داخل کشور رو به پیشرفت است و اعتراف می کنیم که تلاش های انجام شده در مقوله های خشونت و سرکوب ، سیاست های موفق و بازدارنده جهت عدم رغبت جوانان به ماهواره نبوده است . به طوری که مشاهده شده است ، دستگاههای اصلی و تغذیه ماهواره که به اصطلاح ((ریسی وری)) می گویند ، با توجه به کوچک بودن ، خیلی سریع به صورت قاچاق وارد جامعه می شوند و بشقاب های این دستگاه که به اصطلاح ((دیش)) می گویند ، با توجه به بزرگ و حجیم بودن وارد نمی شوند ، بلکه به خاطر آسان بودن ساخت بشقاب های ماهواره ای در داخل کشور ساخته می شوند . حتی افرادی را در این زمینه آموزش فنی داده اند ، تا به راحتی و آسانی در خانه دستگاه ماهواره را نصب کنند .

اعتقاد داریم معضلات ماهواره ، همانند سایر تکنولوژی های بشری وجود دارد و هر روز جمع زیادی از جوانان به دامن آن پرتاب می شوند . بی شک ، تلاش های گسترده و ضد ماهواره ای را

^۱ . همان ، ص ۹۶

می‌تواند تا بتوان با تهاجم ارتباط عوامل خارجی به مقابله پرداخت. منظور از تلاش‌های ضد ماهواره ای، سرکوب و خشونت جوانان نسبت به عدم استفاده از ماهواره نیست، علاوه بر آن منظور، مبارزه با برنامه‌های ضد ماهواره ای است، صرف مبارزه فیزیکی نمی‌توان موفق بود زیرا اعتقاد داریم از گوشه کنار مرزهای جغرافیایی ایران با هزاران شگرد و حيله، ابزارهای فنی خود را وارد می‌کنند. به همین جهت انتظار می‌رود تا در جهت مقابله ریشه‌ای با برنامه‌های مستهجن ماهواره ای، برنامه‌های تلویزیونی ایران علاوه بر حفظ حرمت شرعی و اسلامی، تنوع فراگیری را به تولید برنامه‌ها دهند.^۱

به طوری که در حد امکان با تاسیس شبکه‌ای مستقل به نام ((جوانان)) نیازمندی‌ها و خواسته‌های آنان را به روشی صحیح و اسلامی تا آنجایی که عرف جامعه اجازه می‌دهد - انعطاف‌پذیری را فراموش - به جوانان عرضه‌بدارند تا جوانان نیازها و احساسات خود را در برنامه‌های ماهواره ای غرب برطرف‌نمایند، و می‌توان با بی‌نیازکردن جوانان از برنامه‌های شاد، جذاب و مورد علاقه در شبکه مستقل جوانان، فرهنگ‌سازی مناسبی در این باره کرد.

این نکته را فراموش نکنیم که تمام برنامه‌های ماهواره ای مبتذل نیستند، بسیاری از شبکه‌های ماهواره ای علمی، آموزشی و تحقیقاتی نیز وجود دارد. لکن مشکلی که در اینجاست برخی از جوانان به دنبال شبکه‌های مبتذل می‌روند و این نگرانی است و باید با فرهنگ‌سازی با آن برخورد کرد و با فرهنگ‌سازی مسیر جوانان را به شبکه‌های سودمند ماهواره تشویق کرد و از سرکوب، خشونت و محرومیت که باعث ایجاد حرص و حساسیت در جوانان می‌شود، پرهیز کنیم. تا بتوانیم باورهای مذهبی را در جوانان زنده و پویا نگهداریم و انگیزه‌های فرار آنها از مذهب را از بین ببریم.

از این رو ضروری است تا جامعه با تغییر نگرش در برابر ماهواره، منطقی و عالمانه بیندیشد تا نه جوانان احساس حقارت و محرومیت کنند و نه احساس انحراف برایشان ایجاد شود.^۲

از این رو وظیفه هر یک از ما در هدایت خود و حتی دیگران پاسداری از ارزش‌های انسانی و حفظ فرهنگ خودی و در پی آن معرفی الگوهای ارزشمند و به دور از هر نوع انحراف فردی و اجتماعی است. زیرا پیشینه یک ملت و هویت مردم در آینه تمدن گذشته و آداب و رسوم آنان نمایان می‌شود. توجه شایسته و بایسته به امواج جوانان و احساسات پاک و مقدس آنان در

^۱. همان، ص ۹۷

^۲. همان، ص ۹۸

الگو پذیری، ما را بر آن می‌دارد، پیش از دیگران و از گنجینه‌های معارف خود استفاده کنیم و نمونه‌های زندگی ساز و حیات بخش را در چهره‌های زیبا و حرکت آفرین معرفی کنیم تا جلوه‌های فرهنگ غرب از چنین ویژگی سود بجوید و آینده سازان جامعه ما را به سوی خود نرباید.^۱

بی‌جهت نیست که مکاتبات مستمر از طریق صندوق‌های پستی، ماموریت‌های دیپلماسی، جنگ‌های روانی تشکیل اردوهای پسر و دختر و ارائه مد لباس و القاء مصرف‌گرایی، ایجاد ماهواره و شبکه اینترنت، انتقال آداب و رسوم در کنار فن‌آوری و تکنولوژی و سرعت غیر قابل توصیفی گرفته و دشمن، فکر و فرهنگ دیگر ملت‌ها را تحت الشعاع قرار داده است. در نگاهی گذرا و تاملی اندیشمندان به آینده‌ای که پیش روی ماست، در می‌یابیم که توسعه فرهنگی و رویش آموزه‌های اخلاقی در اندیشه و قلب ما گام نخست در رویارویی با تهدیدهای دشمنان است تا در پرتو آثار و برکات آن همه با هم همدلی و همراهی اطراف آفتاب وجود رهبری (مد ظله) حضور داشته باشیم، بنیانهای فکری فرهنگی اکنون و آینده خود را پی‌ریزی کنیم و به دور از هر نوع دلباختگی به دیگر فرهنگ‌ها، اصول اعتقادی - سیاسی و اجتماعی معارف ناب خویش را در صحنه‌های مختلف ایجاد کنیم و با تمام توان در دفاع از ارزش‌های آسمانی آیین اسلام بکوشیم.^۲

نتیجه‌گیری

به این نتیجه می‌رسیم که بیشتر برنامه‌های ماهواره‌ای در دست غرب، و برای ترویج فرهنگ گمراه غرب و اشاعه فحشاء و بی‌بندوباری افراد به خصوص کشورهای اسلامی می‌باشد و برای جلوگیری از این فاجعه بزرگ که آرام در بین افراد رسوخ میکند به راهکارهای گفته شده عمل شود.

^۱. احمد، لقمانی، موضوعات و شیوه‌های گفتگو با نسل جوان، چاپ هفتم، بهمن ۱۳۹۰، انتشارات بهش بینش، ص ۳۱۴

^۲. همان، ص ۳۱۵

فصل دوم

راهکار های کلی افراد در

مقابله با برنامه

های منفی ماهواره

در این فصل راه کارهای کلی برای جلوگیری از تاثیر ماهواره بر افراد پرداخته شده است .

ماهواره های موجود بر فراز جهان ،از طرفی،مسلط بر زمین بوده و از طرف دیگر ،تامین کننده ی اهداف هدایت کنندگان آنها هستند وما میدانیم که این نوع ارتباط یک جانبه هیچ شباهتی به تبادل فرهنگی ندارد و بیشتر تهاجم فرهنگی است .

بدیهی است که هر دردی درمانی دارد و هر زهری پاد زهری ،زخم تهاجم فرهنگی را با قوای قهریه ی یک مملکت نمی توان درمان نمود . درمان ومقابله باید مثل تهاجم ،فرهنگی باشد . علم است که باید درمان همه جانبه صورت پذیرد . چرا که از طرفی باید مردم خود را از گرداب هولناک ماهواره ها نجات دهند و از طرف دیگر ،باید با برنامه های برونمرزی مقابله به مثل نمایند . باید با ارسال برنامه های مفید اصیل ومهمتر از همه ،جذاب برای ملت خود و سایر ملل ،عرصه را بر استعمارگران تنگ نماییم ^۱ .

اقدامات درون مرزی

۱. رسالات اصلی مسولان فرهنگی،ایمن سازی افراد ،به ویژه جوانان ونوجوانان در برابر هجوم بیگانگان و افزایش قدرت مقاومت آنان است . ایمن سازی تنها با برنامه ریزی هماهنگ و دراز مدت ،برای فرهنگ سازی دینی،گسترش شناخت معارف الهی وتنومند ساختن باورهای اصیل مذهبی در جامعه ،مسیر است که می توان با گذشت زمان ،افراد جامعه را به خود آگاهی وخود باوری برساند . به دیگر سخن ،نوجوانان و جوانان باید به گونه ای تربیت شوند که آگاهانه و با اختیار کامل ،ازآلودگی وگناه بپرهیزد . از برخوردهای فیزیکی ومحدودیت آفرینی در استفاده از ماهواره و اینترنت ونیز تنها باید به عنوان برنامه های تکمیلی و یکی از راههای ایمن سازی بهره برد .

۲ . اگر محدودیت آفرینی در استفاده از برنامه های ماهواره ای ،بدون جایگزینی کردن برنامه های سازنده و مورد علاقه جوانان باشد ،به نتیجه نخواهد رسید و جوانان به انحراف ها ومشکلات دیگری دچار خواهند شد . بنابراین ،با انتخاب برنامه های مناسب یا جایگزینی کردن

^۱ .پژوهشکده تحقیقات اسلامی،جنگ روانی ،چاپ چهارم،تابستان ۸۷،انتشارات زمزم هدایت،ص۱۹۶

فعالیت های دیگر به جای تماشای برنامه های ویرانگر ماهواره ای، می توان از پی آمد های منفی آن پیش گیری کرد .

۳. باید برای رشد فرهنگ اسلامی در جامعه، تلاش شود .

در این راه از روشهای زیر می توان بهره گرفت :

۱. عمل به ارزش های مکتبی و ملی از جانب مسولان و مدیران .

۲. برداشتن محدودیت های غیر ضروری در زمینه های گوناگون، تا آن جا که به رواج ضد ارزش ها منجر نگردد .

۳. تهیه فیلم هایی با موضوع های متناسب با تعلیم و تربیت اسلامی .

۴. ارائه برنامه های مناسب و جذاب از تلویزیون

۵. تهیه نوارهای ویدیویی مجاز و تلاش برنامه سازان و کارگردانها برای فراگیر و اشاعه ی فرهنگی دینی در قشر جوان .^۱

۴. شبکه تلویزیونی جوان ایجاد شود

یک آسیب شناس اجتماعی پیرامون مقابله با ماهواره چنین می گوید: با وجود اینکه برنامه های ماهواره ای دارای محتوا علمی و آموزنده نیز هستند اما امروزه بیشتر جوانان ماهواره را برای استفاده از برنامه های علمی انتخاب نمی کنند و بیشتر تمایل به دیدن برنامه هایی دارند که آنها را در برنامه های داخلی نمی یابند . او در ادامه می گوید : امروزه مسولان توجه کمتری به برنامه های تفریحی و علمی جوانان می کنند و همین امر عاملی شده تا اکثر جوانان برای تفریح و پرکردن اوقات فراغت خود به تماشای برنامه های ماهواره ای بپردازند . وی می گوید : توجه به برنامه های هنری و مورد علاقه جوانان در کشور می تواند تا حد بسیاری جوانان را از برنامه های نامناسب ماهواره دور کند؛ اما متأسفانه در این خصوص فکر اساسی نمی شود .

تفریحات جوانان در کشور ما براساس سلیقه های شخصی طرح ریزی می شود، در حالی که اگر در این مورد علایق جوانان مد نظر قرار گیرد، آنها تمایل کمتری نسبت به استفاده از برنامه های ماهواره ای پیدا می کنند .^۲

□ . محمد، سقازاده، حمزه، کریم خانی، هجوم خاموش، چاپ هشتم، ۱۳۹۱، ناشر عطر یاس، ص ۶۶

۲. همان ص ۶۷

وی با اشاره به اینکه جوانان بین ۱۴ تا ۲۲ سالگی تمایل بیشتری به تماشای برنامه های ماهواره ای دارند، ادامه داد: با توجه به این که این قشر تمایل بیشتری در استفاده از برنامه های ماهواره ای دارند، این افراد بیشتر در معرض اختلالات روانی ناشی از تماشای این برنامه ها قرار دارند.^۱

اقدامات برون مرزی

اقدامات درون مرزی کافی نیست و نیاز مبرم به اقدامات برون مرزی نیز می باشد، چرا که اساسا بحث تهاجم فرهنگی یک بحث فراملی بوده و باید در عرصه ی بین المللی با آن برخورد شود.

اولین گام در این زمینه، ارائه برنامه های برون مرزی مشتمل بر مسائل فرهنگی، مذهبی و تبلیغی می باشد. این عملکرد شاید در نظر اول منطقی جلوه نکند و گمان رود که نیازی بدین کار نمی باشد، ولی با تعمق و ژرف نگری در این مساله لزوم آن آشکار می شود. ارائه چنین برنامه هایی اگر از طریق ماهواره باشد بهتر و تاثیر آن بیشتر خواهد بود.^۲

چرا که ابزارهایی که امروزه پیام رسان و سازنده افکار عمومی و عقاید انسان ها هستند و در مقیاس جمع و جامعه عمل می کنند، رسانه های نوشتاری و در مقیاسی به مراتب گسترده تر رسانه های سمعی و بصری هستند. تردیدی نیست که گروه رسانه های سمعی و بصری گسترده ترین و پرنفوذ ترین و رایج ترین و در عین حال خطرناک ترین پیام آوران و پیام رسانان در عصر حاضر هستند. رواج روز افزون امکانات ماهواره ای و رشد و توسعه این تکنولوژی باعث شده است تا دو سه سال دیگر در کنار ماهواره های اروپایی و آمریکایی ۸۰ ماهواره و ۲۲۰۰ کانال تلویزیونی قاره آسیارا در پوشش خود می گیرند و این در حالی است که تلویزیون های ملی نظیر سیمای جمهوری اسلامی که به دلیل اوضاع خاص جغرافیایی ایران برای پوشش دادن به سراسر کشور نیازمند تجهیزات هزینه بر زمینی و منطقه ای است، فرستندگان ماهواره ای با چنین مشکلی روبرو نیستند.^۳

ولی اگر این برنامه ها تنها به خود کشور فرستنده و یا برخی کشورهای هم جوار ارسال شود و ماهواره ای در کار نباشد مانند این است که با تیر و کمان به جنگ با اسلحه ی گرم برویم.

^۱. همان، ص ۶۸

^۲. پژوهشکده تحقیقات اسلامی، جنگ روانی، همان، ص ۱۹۸

^۳. صادق، طباطبایی، طلوع ماهواره، و افول فرهنگ، چاپ اول، ۱۳۷۷، چاپ هفتم، ۱۳۹۵، نشر تهران، اطلاعات، ص ۱۶۸ و ۱۶۹

در ضمن بیشتر ممالک جهان سوم یا در حال توسعه از لحاظ اقتصادی و توانایی عملی در مرحله ای نیستند که بتوانند چنین غول هایی را به جو زمین ارسال نمایند . بنابراین آنان با اتحاد آگاهانه و عدم وابستگی سیاسی ، اقتصادی و فرهنگی به استعمارگران خواهند توانست هم آنان را از لحاظ اقتصادی بر این کار توانا نمایند و هم از لحاظ علمی با همفکری متخصصان این قابلیت را به دست خواهند آورد .^۱

((فان اعرضوا فما ارسلناک علیهم حفیظا ان علیک الا البلاغ))^۲

((اگر باز اعراض کردند،دیگر تو را نگهبان بر آنها نفرستادیم ،بر تو جزء ابلاغ رسانی نیست .

((

نتیجه گیری

در اینجا یک سرس راهکارهای درون مرزی از سوی خود افراد و مسئولین و یک راهکارهایی برون مرزی از سوی دولت برای جلوگیری از این اهداف شوم پرداختیم که باید به آنها عمل کنیم .

^۱. پژوهشکده تحقیقات اسلامی، جنگ روانی، همان، ص ۱۹۸ و ۱۹۹

^۲. سوره شوری، آیه ۴۸

نتیجه گیری کلی

با توجه به اهداف ماهواره که شامل اهداف سیاسی، فرهنگی، اقتصادی، علمی، نظامی و پیامدهای حاصل از آن و تقابل دو فرهنگ دینی و غربی و آثار منفی ماهواره نتیجه می گیریم که برنامه های ماهواره ای در پی گمراه کردن افراد از فرهنگ های سنتی خود و کشاندن آن به سوی فرهنگ غربی است و این برنامه های ضاله و گمراه کننده بر ارزش و عقاید مردم تاثیر به سزایی دارد بنابراین برای پیش گیری از آثار سوء آن باید به راهکارهای گفته شده عمل کنیم .

فهرست منابع

*قرآن کریم

۱. انوری، حسن، فرهنگ بزرگ سخن، جلد هفتم و چهارم، چاپ اول، انتشارات سخن، تهران، زمستان ۱۳۸۱.
۲. استوارت ام، هوورو نات لاندبای، باز اندیشی درباره رسانه، دین، فرهنگ، مترجم مسعود آریایی نیا، چاپ اول، انتشارات سروش، ۱۳۸۵.
۳. احمد زاده کرمانی، روح الله، باز اندیشی در فرهنگ و رسانه، چاپ اول، چاپخانه آرین، ۱۳۹۰.
۴. افرام البستانی، فواد، فرهنگ جدید عربی به فارسی، مترجم، محمد بندر ریگی، چاپ دوم، انتشارات حر (بهمکاری نشر سبحان)، ۱۳۷۹.
۵. توکلی، محمد، گلبرگ امین، ج ۴، چاپ دوم، ناشر انتشارات نگین سبز.
۶. سقا زاده، محمد، کریم خانی، حمزه، هجوم خاموش، چاپ هشتم، انتشارات عط یاس، ۱۳۹۱.
۷. شیروودی، مرتضی، جهانی سازی در عرصه فرهنگ و سیاست، چاپ اول، ناشر زمزم هدایت، زمستان ۱۳۸۶.
۸. طهماسبی، احمد، شبیخون فرهنگی، چاپ اول، انتشارات یاقوت.
۹. فیروزی، عباس، مبانی جنگ نرم و ریشه یابی آن در تهاجم فرهنگی، چاپ اول، انتشارات شکوفه یاس، بهار ۱۳۸۹.
۱۰. ضیایی پرور، حمید، جنگ نرم (ویژه جنگ رسانه ای)، انتشارات موسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین المللی ابرار معاصر تهران، ۱۳۸۳.
۱۱. ماه پیشانیان، مهسا، جنگ نرم، چاپ اول، انتشارات زلال اندیشه، فروردین ۱۳۹۰.
۱۲. معین، محمد، فرهنگ فارسی، جلد دوم، چاپ ۲۵، موسسه انتشارات امیر کبیر، تهران، ۱۳۸۸.
۱۳. متفکر حسین، جنگ روانی، چاپ چهارم، انتشارات زمزم، تابستان ۱۳۸۷.
۱۴. محمدی، عبدالله، پایه های فکری جنگ نرم، چاپ اول، انتشارات کانون اندیشه جوان، نشر تهران ۱۳۹۲.
۱۵. مرکز تولید اندیشه و پاسخ گویی سازمان بسیج مستضعفین، ماهواره یا دجالواره.

